

รายงานวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

Desired Characteristics of English Instructors Perceived by
Thai-Nichi Institute of Technology Students

ผู้วิจัย

กรทิพย์ รัตนภุมมะ

บัณฑิต อนุญาหงษ์

TNI

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ปีการศึกษา 2557

คำนำ

รายงานการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากสำนักวิชาพื้นฐานและภาษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และโดยผู้อำนวยการสำนักวิชาพื้นฐานและภาษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิมล รุ่งธีระ ที่ให้โอกาสในการเข้าร่วมโครงการอบรมเทคนิคการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการ ด้วยความเมตตา นับแต่เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ไรจน์ อารยานนท์ ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยได้ทำการวิจัยตลอดปีการศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์บัณฑิต อนุญาหงษ์ และดร. วิภาณี เพ็งเนตร ผู้ริเริ่มโครงการ อีกทั้งยังเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ปีการศึกษา 2557 ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณบุพการี บิดามารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนตลอดมา และขอขอบคุณคณาจารย์สำนักวิชาพื้นฐานและภาษาที่ให้ความสนใจและให้ความช่วยเหลือตลอดมา

กรทิพย์ รัตนภุมมะ

20 ก.ย. 2558

TNI

TAI - NICHII INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บทคัดย่อภาษาไทย

หัวข้อวิจัย	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
ชื่อผู้วิจัย	กรทิพย์ รัตนภุมมะ และบัณฑิต อนุญาหงษ์
คณะ/สำนัก	วิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบัน	สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ 3) เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one way ANOVA) หรือ F-test และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบุคลิกภาพ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ

4. นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น สรุปได้ดังนี้ อาจารย์ควรจะดูแลเอาใจใส่นักศึกษาให้ทั่วถึงทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน อาจารย์ควรจะเป็นมิตรและเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน และอาจารย์ควรจัดหากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่หลากหลายเพื่อจะทำให้ให้นักศึกษารู้สึกสนุกสนานกับบทเรียน

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ, ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ, การประเมินอาจารย์ภาษาอังกฤษ

TNI

THAI - JAPANESE INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Research Title	Desired Characteristics of English Instructors Perceived by Thai-Nichi Institute of Technology Students
Name	Kornthip Ratanapumma, Bundit Anuyahong
Faculty/College	College of General Education and Languages
Institute	Thai-Nichi Institute of Technology
ปีการศึกษา	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study opinions in desired characteristics of English instructors of Thai-Nichi Institute of Technology students in five aspects: Teaching Ability, Personality, Morality and Ethics, Assessment, and Academic Work 2) to compare students' opinions on the five aspects according to students' gender, academic year and faculty, and 3) to gather supplemental suggestions.

Research samples were 291 TNI students in second semester of 2014 academic year, derived through simple random sampling technique. The instruments used for gathering the data were the rating-scale and open-ended questionnaire. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. Opinions in desired characteristics of English teachers of Thai-Nichi Institute of Technology students as a whole were at high level. When considered in each aspect, it was found that their opinions were at high level on Teaching Ability, Personality, Morality and Ethics, Assessment, and Academic Work
2. The students with different genders showed that there was no significant differences. When considered in each aspect, it was found that there were statistically significant differences at .05 level on Personality and Morality and Ethics.
3. The students with different academic year showed statistically significant differences in overall at .05. When considered in each aspect, it was found that there

were statistically significant differences at .05 level on Personality, Assessment, and Academic Work.

4. The students with different faculty showed statistically significant differences in overall at .05. When considered in each aspect, it was found that there were statistically significant differences at .05 level on Teaching Ability, Personality, Morality and Ethics, Assessment, and Academic Work.

5. TNI students had supplemental suggestions as following: English Teachers should take care of students in their study both in the classroom and outside classroom, English teachers should be friendly with students, and English Teachers should prepare various activities related to the lessons.

Keywords: Desired Characteristics of English Teacher, English Teaching Ability, English Teacher Assessment

The logo of the Thai-Nichi Institute of Technology (TNI) is a large, light blue gear-like circle. Inside the circle, the letters "TNI" are written in a large, red, serif font. The Thai text "สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น" is written in white along the top inner edge of the gear, and "THAI-NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY" is written in white along the bottom inner edge.

TNI

สารบัญ

บทที่

หน้า

คำนำ

บทคัดย่อ

Abstract

สารบัญ

สารบัญตาราง

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	2
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
	กรอบแนวคิด.....	5
	สมมติฐานของการวิจัย.....	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ.....	6
	ความหมายและความสำคัญของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ.....	6
	บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ.....	7
	คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์.....	11
	วิธีสอนและลักษณะการสอนของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ.....	20
	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ.....	26
	คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม.....	29
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	33
	แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้.....	33
	แนวคิดทางด้านการสอน.....	34
	แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.....	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
	งานวิจัยในประเทศ.....	42
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	44
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4	ผลการวิจัย.....	49
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น....	50
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	52
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอน ภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา...	62
	ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	71
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
	อภิปรายผล.....	78
	ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ.....	80
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป.....	81
	บรรณานุกรม.....	82
	ภาคผนวก.....	88
	ภาคผนวก ก เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	89
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	93
	ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม.....	99
	ภาคผนวก ง แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	101
	ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่า IOC.....	106
	ภาคผนวก ฉ ประวัติย่อผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา.....	51
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและรายด้าน.....	52
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	53
4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	54
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	55
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ.....	56
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ.....	57
8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามเพศ.....	58
9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	59
10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	62
12 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปีการศึกษา.....	64
13 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายคู่ ตามชั้นปีการศึกษา.....	65
14 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	68
15 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายคู่ ตามคณะที่ศึกษา.....	69
16 ค่าความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.....	71
17 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach).....	100
18 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน.....	107

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาให้มีการปรับปรุงการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข มีการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีการพัฒนารอบด้าน โดยเฉพาะคุณธรรม จริยธรรม และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง มีการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งก็ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของอาจารย์ยุคใหม่ ที่ต้องเป็นคนที่มีคิดกว้าง มองไกล ใฝ่รู้ สู้งาน มีวิญญานแห่งความเป็นอาจารย์อย่างแท้จริง อาจารย์จะต้องเก่งในการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นหลากหลาย ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และชุมชนเป็นเครื่องช่วย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2542 : 56) ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพของการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด คุณภาพของอาจารย์จึงเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพของสถาบันการศึกษา และเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ

ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองนั้น อาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ อาจารย์มีหน้าที่หลักต่อผู้เรียนคือ การอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้วิชาการและวิชาชีพให้มีจริยธรรม เป็นคนดี ประพฤติชอบ มีความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ ดำเนินชีวิตที่เหมาะสม เป็นผู้พร้อมทั้งสติและปัญญาที่จะแก้ปัญหาและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม การเมือง เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ตรงตามเป้าหมายหลักของการศึกษา คือ ให้ความรู้เฉพาะด้าน และพัฒนาความสามารถ เพื่อก่อให้เกิดทักษะ หรือความสามารถเพิ่มขึ้นและพร้อมที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คือ สามารถจะนำความรู้ที่ร่ำเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (นิภาพรณ วิโรทัยสกุล . 2539 : 2)

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เป็นสถาบันการศึกษาที่ได้เปิดสอนเพื่อพัฒนาและผลิตบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณภาพในด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังได้มีนโยบายให้นักศึกษามีศักยภาพที่ดีในการสื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ การเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาเป็นเรื่องที่สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก (คู่มือนักศึกษา 2554: 20) เนื่องจากสำนักวิชา

พื้นฐานและภาษา แผนภาษาอังกฤษยังไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่พึงประสงค์ในความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการรับอาจารย์เข้าสอนภาษาอังกฤษและเพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ในปีการศึกษา 2556 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,200 คน ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้มีการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- ชาย
- หญิง

3.1.2 ชั้นปีที่ศึกษา จำแนกเป็น

- ปีที่ 1
- ปีที่ 2
- ปีที่ 3
- ปีที่ 4

3.1.3 คณะที่ศึกษา จำแนกเป็น

- วิศวกรรมศาสตร์
- บริหารธุรกิจ
- เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 3.2.1 ด้านความสามารถในการสอน
- 3.2.2 ด้านบุคลิกภาพ
- 3.2.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 3.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 3.2.5 ด้านวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1-4 ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จาก 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ซึ่งประกอบด้วย 3 คณะ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ โดยมีลักษณะที่พึงประสงค์รายด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านความสามารถในการสอน หมายถึง มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนที่ทันสมัย มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ในการประกอบการสอน มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น และมีการทดสอบและประเมินอย่างเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

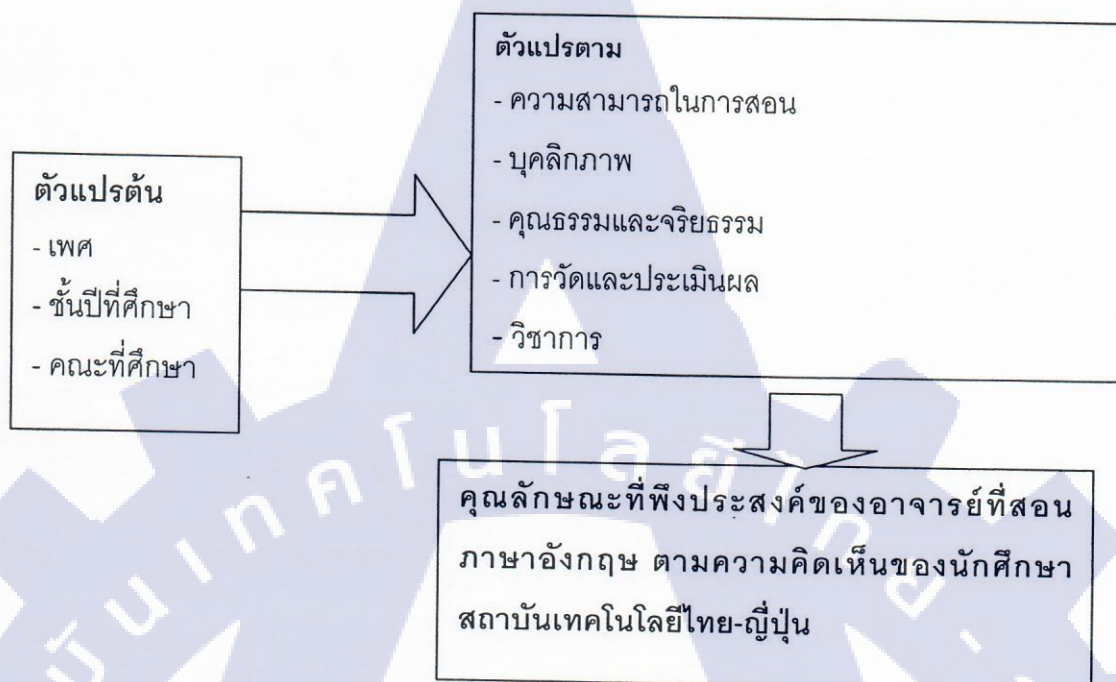
2. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพ ้วย โอกาส และสถานที่ พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นธรรมชาติ มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่นักศึกษา มีการแสดงออกถึงความความเอื้ออาทรในการให้ความรู้ต่อนักศึกษา และมีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในการประเมินผล มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ร่วมงานอื่นๆ ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างผลประโยชน์ต่อตนเอง และไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง

4. ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การวัดผลและประเมินผลกำหนดเกณฑ์ชัดเจนและเหมาะสม การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้ มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้ ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลคำนึงถึงความยากง่ายของบทเรียน การวัดผลมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนการสอนของนักศึกษาประกอบ มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ การประเมินผลใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มควบคู่กันไป และการวัดผลและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน

5. ด้านวิชาการ หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน ตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน มีเอกสารประกอบการสอนในวิชาที่สอน มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม ให้คำแนะนำแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน นำประสบการณ์ด้านวิชาการมาเป็นตัวอย่างประกอบการสอน และสนใจศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมอยู่เสมอ

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นในการสอนภาษาอังกฤษ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ

1.1 ความหมายและความสำคัญของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายว่า อาจารย์ หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 171) นอกจากนี้ยังมีความหมายของคำว่า อาจารย์อีกมาก เช่น

เปลื้อง ณ นคร (2525 : 89) ได้ให้ความหมายว่า อาจารย์ หมายถึง ความหนักแน่นผู้ควรแก่การเคารพของศิษย์ ผู้สั่งสอน มีคำที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอาจารย์อีกมากมาย เช่นอาจารย์ คือพ่อแม่ คนที่สองอาจารย์คือแม่พิมพ์ของชาติ และอาจารย์ คือ ปุชนิยบุคคล ฯลฯ แสดงว่าอาจารย์มีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป นอกจากนี้ อีริยูธ เสนิงส์ ณ อูธยา (2517 : 381- 382) ได้สำรวจแนวความคิดและบทบาทของผู้รู้ และผู้เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาและวงการอาจารย์เกี่ยวกับความสำคัญของอาจารย์ สรุปได้ว่า

1. อาจารย์เป็นนักพัฒนาคน พัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ที่จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาจิตใจให้เป็นผู้มีจิตใจสูง
2. อาจารย์เป็นผู้ชี้ทางความคิดให้แก่ศิษย์ให้รู้จักการเลือกตัดสินใจ
3. อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และบุคคลทั่วไป
4. อาจารย์เป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินการศึกษาอันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ

5. อาจารย์มีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมเสถียรภาพของประเทศ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ให้มั่นคงเพราะสามารถปลูกฝังค่านิยม เจตคติ ตลอดจนความสำนึกทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ให้แก่นักเรียนและประชาชนได้มากที่สุด

6. อาจารย์ เป็นผู้ช่วยเหลือ และพัฒนาชุมชนให้เจริญขึ้นได้ เนื่องจากการรู้สภาพและปัญหาท้องถิ่น ดีกว่าข้าราชการฝ่ายอื่นๆ

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า อาจารย์มีภารกิจที่จะต้องจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นโดยรอบด้าน ภารกิจดังกล่าวนี้ คือ การสอน หรือการให้ การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกโรงเรียน อาจารย์ จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง ในระบบการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศ อาจารย์ นอกจากจะเป็นผู้ที่สั่งสอนให้ความรู้ ในด้านวิชาการแล้ว ยัง จะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งความสามารถที่จะปรับตัว ให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปความว่าอาจารย์ได้มีความสำคัญแค่เพียงการเรียนการสอนต่อผู้เรียนเท่านั้นแต่ยังเป็นส่วนสำคัญ ในการพัฒนาคนในด้านความรู้และการดำเนินชีวิต ตลอดจนยังเป็นผู้ชี้แนะให้ศิษย์ได้คิดตัดสินใจในทางที่ ถูกต้องเหมาะสม อาจารย์ต้องมีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ทั้งยังเป็นเครื่องมือ สำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศชาติและปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับประชาชน เพื่อพัฒนาชุมชน ให้มีประสิทธิภาพและเจริญรุ่งเรืองขึ้น

1.2 บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ

สลิปบนท์ เกตุทัต (2518 : 141 - 144) ให้ทัศนะไว้ว่า อาจารย์ คือผู้มีหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และ การพัฒนาโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน และเป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เช่นเดียวกับวิญญาณซึ่งมี บทบาทของอาจารย์ ได้กำหนดไว้ในแนวปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. บทบาทเฉพาะตัว กล่าวคือ

1.1 เป็นผู้รักการอ่าน การค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัย มั่นใจ และศรัทธา ในอาชีพ อาจารย์

1.2 ความเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิด ความรู้ต่อสาธารณะ และ เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

1.3 เป็นผู้ประพฤติ และวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรม จรรยา ที่ยอมรับในชุมชน

1.4 เป็นผู้ประกอบอาชีพพอควรอัตราภาพ มานะบากบั่น มัธยัสถ์ ไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุ เกินกว่าคุณธรรมและจริยธรรม

2. บทบาทต่อนักเรียน กล่าวคือ

2.1 ช่วยและแนะให้นักเรียนมีหลักรู้จักวิถีศึกษาค้นคว้าและเลือกทางของตนอย่างอิสระ

2.2 ฝึกนักเรียนให้ทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมี วินัยในตนเอง

2.3 สนใจศึกษาธรรมชาติของนักเรียน ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และจัดช่องว่างระหว่างอาจารย์กับนักเรียน

2.4 ศึกษาความสนใจ ความถนัด ความสามารถของนักเรียน และหาทางส่งเสริม แนะนำในการเลือกวิชาและอาชีพให้นักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2.5 ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกฝนในคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาติ

3. บทบาทต่อสังคม กล่าวคือ

3.1 เป็นผู้รักความยุติธรรม และกล้าต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของสังคมด้วยสติปัญญา ตามกระบวนการที่เหมาะสม

3.2 เป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.3 เป็นผู้ส่งเสริม การดำเนินชีวิตตามวิถีทางประชาธิปไตยแก่ชุมชน โดยประพฤติตนเป็นแบบอย่างและชักนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามในโอกาสที่เหมาะสม

สุพัตรา มาศดิตถ์ (2534 : 5) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในการเรียนการสอน ควรจะปฏิบัติดังนี้

1. อาจารย์ควรเป็นผู้ชี้แนะ และหาเทคนิควิธีการที่ดีและเหมาะสมมาสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อันนำไปสู่การสร้างแนวคิดและค่านิยมที่ดี

2. อาจารย์ต้องกระทำตัวเป็นแม่แบบ และเป็นแบบอย่างที่ดี คอยแนะนำอบรมสั่งสอน คุณธรรม จริยธรรม ความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติให้ฝังแน่นเป็นจิตสำนึกติดตัว และสามารถแสดงออกทางกิริยาท่าทางอันสุภาพอ่อนโยน แต่งกายตามสภาพวัฒนธรรมของท้องถิ่น

3. เป็นผู้วินิจฉัยปัญหา วินิจฉัย และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เพื่อค้นหาปัญหา และสิ่งบกพร่องของผู้เรียนนั้น ๆ และแก้ไขอย่างเหมาะสม

4. เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ ในการทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระและสร้างสรรค์

5. เป็นผู้ให้กำลังใจ ให้ความสนใจต่อคำถามที่ผู้เรียนซักถาม เป็นผู้ฟังที่ดีและส่งเสริมเสนอแนะ เ้า และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนอยากรู้อยากเห็น อาจารย์ต้องเก็บรักษาความลับของผู้เรียน แสดงออกด้วยความรักและเมตตาโดยเสมอหน้า ไม่แสดงความลำเอียง ดุด่าทำโทษเด็กโดยใช้อารมณ์ ควรชมเชยหรือแสดงกิริยาชื่นชมในผลงานของผู้เรียน พยายามช่วยให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเอง

ทวีป อภิสิทธิ์ (2524 : 7 - 10) เสนอว่า ถ้าพิจารณาบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ จากคำว่า อาจารย์ ในภาษาอังกฤษ คือ “ teachers ” จำแนกได้ ดังนี้

t - teaching คือ บทบาทของผู้สอน ผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์

e - ethics คือ บทบาทของผู้ส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม

a - academic คือ บทบาทของผู้มีหลักวิชา ถ่ายทอดวิชา และเป็นนักวิชาการ

c - culture heritage คือ บทบาทของผู้สืบทอดมรดกวัฒนธรรม

h - human relation คือ บทบาทของผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์ในชุมชน ผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนและคนทั่วไป

e - evaluation คือ บทบาทของผู้วัดและผู้ประเมินผล

r - research คือ บทบาทของผู้ค้นคว้า วิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

s - service คือ บทบาทผู้ให้บริการแก่นักเรียน และให้บริการแก่ชุมชน

หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ จากการที่อาชีพอาจารย์ได้รับการยกย่องไว้เป็นอาชีพชั้นสูง (Professional) มีบทบาทในการสอนนักเรียน หรือ นักศึกษาให้เป็นพลเมืองดีของรัฐ และได้รับความคาดหวังจากสังคมในการปฏิบัติงานและเป็นแบบอย่าง จึงได้มีหน่วยงานหลายฝ่ายกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบให้ผู้เป็น “อาจารย์” เช่น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2521 : 17 - 18) ได้วางมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่รับผิดชอบไว้ 6 ประการ คือ

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การอบรม การปกครองดูแล ให้คำแนะนำ และ แนะนำต่าง ๆ
2. ศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. ให้บริการแก่สังคมในด้านวิชาการและด้านอื่นๆ
4. นิเทศในสาขาที่รับผิดชอบ
5. ช่วยงานธุรการและงานบริการของสถานศึกษา
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2525 : 21 - 31) กำหนดให้ข้าราชการครูมีหน้าที่ตามจรรยา และวินัยข้าราชการ ในพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 มาตรา 65 ถึง มาตรา 81 มีความโดยสรุปดังนี้ ต้องเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุน การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามระบอบรัฐธรรมนูญ นโยบายของรัฐบาล ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการรักษาความลับ อุทิศเวลา ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบของทางราชการ ไม่ร่ายงานเท็จ ไม่ทำงานข้ามชั้น และฝ่าฝืนคำสั่งของผู้บังคับบัญชา มีความพยายามป้องกันประเทศทุกวิถีทาง ต้องมีความสุภาพเรียบร้อย ให้ความสะดวกแก่ประชาชน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับงานด้านการค้าและพรรคการเมือง ตลอดจนไม่กระทำการใด ซึ่งจะเป็นต้นเหตุให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

วีระ ตันตระกูล บุญทรง สังข์ทอง และอุบล เล่นวารี (2532 : 405) ได้รวบรวมความรู้เกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ของข้าราชการครูไว้ในหนังสือคู่มือสอบบรรจุครูอาจารย์ สรุปเกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์ตามระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณี พ.ศ. 2526 ไว้ดังนี้

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลา ของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว
5. ถือปฏิบัติตามระเบียบ และแบบแผนธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา
6. ถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือนบิดบังอาพราง
7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่น ในทางวิชาการ
8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม
9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์
10. รักษาความสามัคคีระหว่างครู และช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

สุรินทร์ สรสิริ (2523 : 37 - 48) ได้เรียบเรียงหน้าที่ของอาจารย์ตามวิชาหลักการศึกษา โดยจำแนกหน้าที่ของอาจารย์ไว้ ดังนี้

1. การสอน
 2. การอบรม
 3. การแนะแนวและช่วยเหลือ
 4. การปกครอง
 5. การจูงใจและปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมต่าง ๆ
- หน้าที่ของอาจารย์ด้านจริยศึกษาตามที่ กรมวิชาการ (2523 : 8 - 34) กำหนดไว้ ดังนี้
1. อาจารย์ทุกคนต้องพร้อมที่จะสอนจริยศึกษาได้ ต้องมีจริยธรรมอยู่ในตัว
 2. อาจารย์ต้องเคารพความจริง มุ่งแสวงหาความจริง เข้าถึงความจริง แล้วนำไปสอนให้สอดคล้องกับจริยธรรม
 3. อาจารย์ต้องทำความเข้าใจศัพท์ ถ้อยคำที่ใช้ในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจะได้นำไปสอนให้ถูกต้องเหมาะสม
 4. อาจารย์ต้องรู้จักคิด รู้จักทำตนเป็นมิตรที่ดี หรือ กัลยาณมิตร
 5. อาจารย์ต้องสอน จริยศึกษาด้วยการปฏิบัติ และให้นักเรียนเป็นตัวอย่าง
 6. อาจารย์ต้องวัดและประเมินการสอนอยู่เสมอ โดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทางด้านการศึกษา มีหลายประการ แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่มีต่อนักเรียนนั้น ด้านที่สำคัญที่สุด อาจารย์จะต้องกระทำทุกวิถีทางที่จะให้นักเรียน นักศึกษา ได้เกิดการพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปในทางที่ถูกต้องและดีงาม โดยอาจารย์จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างศรัทธาให้แก่ นักเรียน

สรุปความว่าอาจารย์มีบทบาทและหน้าที่สำคัญหลายประการ อาจารย์ต้องศึกษาคำว่า พัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ ประพฤติตนดีและเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม สนใจธรรมชาติและความคิดของนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้เลือกรเรียนและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งควรมีส่วนร่วมและส่งเสริมกิจกรรมต่างๆในท้องถิ่นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน

1.3 คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์

กรมสามัญศึกษา กำหนดคุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ไว้ ดังที่ พะนอม แก้วกำเนิด (2531 : 56) ได้เรียบเรียงไว้ ดังนี้

1. รู้จักและรับผิดชอบ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ด้วยความขยันหมั่นเพียร และเป็นผู้มีน้ำใจ
2. มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในหลักสูตร จิตวิทยา และมีเทคนิคการสอน
3. มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมน้ำใจในวิชาการ โดยเฉพาะด้านวิชาการ
4. มีความรู้ ความเข้าใจ และตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่
5. มีความรู้และความสามารถ ในการวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคมของท้องถิ่นที่อาศัยอยู่
6. มีความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ ที่จะกระทำตนและทำงานเพื่อพัฒนาเยาวชน ท้องถิ่น โรงเรียน และชาติบ้านเมือง
7. มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี และประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางราชการ และนโยบายของทางราชการ
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และ ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง
9. สร้างและพัฒนามาตรฐานชีวิตของตนและครอบครัว
10. มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติ บุคลิกภาพ ศีลธรรม วัฒนธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นอาจารย์

จากแนวคิดของ พะนอม แก้วกำเนิด มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 ที่ได้มอบอำนาจให้ครูสภาออกระเบียบว่าด้วยจรรยา มารยาท และวินัย ตามประเพณีอาจารย์ พ.ศ. 2526 ทุกประการ กล่าวคือ อาจารย์จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสุภาพเรียบร้อย ซื่อสัตย์สุจริต และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ได้ มีความรับผิดชอบ รู้จักมัธยัสถ์ สนใจใฝ่หาความรู้ความชำนาญ เพื่อที่จะนำมา

ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ได้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกัน กิลเบอร์ท (Gilbert. 1951 : 8 - 56) มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ที่ดีจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้ คือ

1. รู้วิชาที่สอนเป็นอย่างดี
2. ชอบวิชาที่สอน
3. รักเด็ก
4. รู้จักเด็ก
5. ใจกว้าง
6. ความรู้กว้างขวาง
7. มีอารมณ์ขัน
8. จำแม่น
9. มีความหวัง
10. มีเมตตาธรรม

ศรีสมร พุ่มสะอาด (2530 : 44 - 49) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ดีว่า อาจารย์ที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องมีความรู้ในด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป ที่จะสอน และมีวิชาอาจารย์อย่างกว้างขวาง และทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
2. มีเทคนิควิธีและความสามารถในการสอน หรือการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะต้องมี ความสามารถในการใช้ภาษาในการถ่ายทอด มีความเอาใจใส่ และสามารถสอนให้นักเรียนนำวิชาความรู้ ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. มีคุณสมบัติส่วนตัวที่ดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจรรยา เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นบุคคลที่มีลักษณะของกัลยาณมิตร ซึ่งได้แก่ มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีความประพฤติเรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เบียดเบียนใคร มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลคนทั่วไป มีสุขภาพจิตที่ดี จิตใจเบิกบานแจ่มใส มีเมตตากรุณา จิตใจอ่อนโยน มีสติปัญญา มีเหตุผล ละเว้นจากอบายมุขทั้งปวง
4. อาจารย์ต้องมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน โดยต้องเป็นผู้นำทั้งด้านความรู้ การปฏิบัติตน การประกอบอาชีพ การช่วยเหลือให้คำแนะนำและแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อชี้แนะประชาชน และให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า ทนต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ชาญชัย อินทรประวัติ (2523 : 32 - 33) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านการสอน ของอาจารย์ที่พึงประสงค์ไว้ 10 ประการ คือ

1. ก่อนทำการสอน อาจารย์ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน
2. ในกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม
3. การสอนที่ละเรื่อง โดยสอนจากเรื่องที่ใกล้ตัวไปหาไกลตัว
4. อาจารย์ควรแจ้งผลการกระทำของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เช่น การทดสอบ การส่งการบ้าน

5. อาจารย์จะต้องรู้จักการเสริมแรงด้วยการกล่าวชมเชย หรือให้รางวัลตามความเหมาะสม
6. อาจารย์จะต้องให้นักเรียนฝึกด้วยตนเองบ่อย ๆ
7. อาจารย์ต้องพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม และสร้างบรรยากาศให้เป็นประชาธิปไตย

8. การจัดสภาพการสอนให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริง ในชีวิตประจำวัน ให้มากที่สุด
9. อาจารย์ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
10. อาจารย์ควรสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกแก่นักเรียน

กมล สดประเสริฐ (2532 : 130) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการสอนว่า การสอนที่ดีที่สุด คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ดังนั้น อาจารย์จึงจำเป็นต้องศึกษาและหาทางพัฒนาด้านสื่อการเรียนให้มากยิ่งขึ้น ส่วน ทศนิยม สงวนสัตย์ (2532 : 41 - 43) กล่าวถึงการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ว่า ควรจะมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ควรเตรียมตัวนักเรียนก่อนเรียน โดยทดสอบความรู้เดิมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง
2. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ การเรียนจะประสบผลสำเร็จต่อเมื่อผู้เรียนรู้จุดประสงค์ อย่างชัดเจน
3. เนื้อหาเป็นไปตามลำดับความยากง่าย
4. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า นักเรียนจะเรียนรู้ได้ในเวลาไม่เท่ากัน และด้วยวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน
5. ใช้สิ่งจูงใจเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียน
6. สื่อการสอนจะต้องได้รับการเลือกสรรและเตรียมอย่างเป็นระบบ
7. ความร่วมมือของผู้เรียนในการคิด ได้ตอบ การกระทำกิจกรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
8. ข้อมูลย้อนกลับ
9. การเสริมแรง
10. การฝึกปฏิบัติ
11. ขั้นตอนการเรียนรู้ในขณะที่ฝึกปฏิบัติที่สลับกับการสาธิต จะต้องสาธิตให้นักเรียนดู อย่างน้อย 2 ครั้ง
12. การนำไปใช้
13. เจตคติของผู้สอนต่อวิชาที่สอน ต่อผู้เรียน และต่อวิธีการสอนที่ตนเลือกใช้

สุวัฒน์ มุทธเมธา (2523 : 7 - 8) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพว่า อาจารย์ผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ รู้เรื่องชุมชนเป็นอย่างดี มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และจะต้องเป็นผู้นำทางให้นักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลการเรียนรู้อย่างดีที่สุด

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 102) เสนอว่า การสอนเป็นศิลปะมีใช้ศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ควรจะต้องจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เน้นให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงตลอดจนมีวิธีการที่เหมาะสมในการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งทิศา จักรกร (2527 : 29 - 31) ที่ว่า การสอนที่จะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง (active participation) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียน ได้มีกิจกรรมร่วมด้วยตนเอง
2. การได้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่เหมาะสมและทันการ เพราะผู้เรียนได้รู้ผลการกระทำ หากมีข้อบกพร่องจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
3. ให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จ (success experience) หากงานยากเกินไปผู้เรียน จะไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะเกิดการท้อถอย เบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน อาจารย์จึงควรจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผลสำเร็จจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ
4. สอนทีละขั้นตอน (gradual approximation) คือสอนจากพื้นฐานไปสู่เป้าหมายสุดท้าย

วิเชียร อชิโนบุญวัฒน์ (2525 : 16 - 20) ให้ความเห็นว่าอาจารย์คือพลังสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่จะไปสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติต่อไป ด้วยความสำคัญดังกล่าว อาจารย์จึงต้องมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชา คือความรู้ที่ต้องนำไปสอนนักเรียน
2. มีความรู้ทางการเมือง อาจารย์ต้องรู้ลึกซึ้ง มีความรอบคอบในการเป็นนำทางความคิด นอกจากนี้ อาจารย์ควรรู้และปฏิบัติตนในลักษณะของสัมพันธภาพแบบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยคารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่อาศัยอยู่
3. อาจารย์กับการเป็นแบบอย่างที่ดี คือ อาจารย์จะต้องเป็นคนดีมีความประพฤติเรียบร้อย หรือ นักเรียนสามารถเอาเป็นแบบอย่างได้ พึงมีค่านิยมที่ดี เป็นต้นว่า พึ่งตนเอง ขยัน ประหยัด และเก็บออม มีความรับผิดชอบ เป็นผู้รักษาระเบียบวินัยและกฎหมาย ปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนา มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
4. ด้านการสอน ในสภาพปัจจุบันอาจารย์ต้องสอนคนมิใช่สอนหนังสือ นอกจากจะสอนนักเรียนแล้ว ยังจะต้องมีภาระหน้าที่ในการสอนผู้ปกครองของนักเรียนและบุคคลในชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองแล้วสอดแทรกความรู้เข้าไปด้วย

5. มีความรู้ด้านเศรษฐกิจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

ในสภาพสังคมปัจจุบัน อาจารย์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากวิทยาการก้าวหน้าไปรวดเร็วกว่าหลักสูตร ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ เป็นยุคที่ข่าวสารข้อมูลรวดเร็วฉับไว แต่หลักสูตรก้าวตามไม่ทัน ยังไม่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ดังที่ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2522 : 112 - 113) กล่าวไว้ว่า ความเปลี่ยนของความรู้นอกตำรา นอกชั้นเรียน นอกกระบวน

มียุ่มามากมาย ดังนั้นผู้สอนผู้เรียนที่ดีต้องมีสายตากว้างไกล และสามารถรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์เข้ามาสู่ตนได้ และในปัจจุบันผู้ใหญ่ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีก็มีน้อย นักเรียนจึงต้องไขว่คว้าหาเอามาจากสื่อต่าง ๆ เช่น จากโทรทัศน์ จากวารสารสิ่งพิมพ์ และจากเพื่อนฝูง อาจารย์จึงเป็นหลักสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างสรรค์สังคม ให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้น อาจารย์จึงควรเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพสูง

จากแนวคิดดังกล่าว ความมุ่งหวังว่าคนที่เป็อาจารย์นั้นควรจะเป็นคนที่มีคุณลักษณะดี เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมปัจจุบัน และควรเป็นคนที่มีความลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากบุคคลอาชีพอื่น ๆ ดังทัศนะของ จันทร ชุ่มเมืองปัก (2528 : 2 - 4) ได้เสนอไว้ว่า

1. อาจารย์จะต้องเป็นผู้มีสติปัญญาสูง ต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลได้อย่างลึกซึ้ง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดี เป็นที่ปรึกษาแก่คนทั่ว ๆ ไปได้ และมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างเสมอ
2. อาจารย์จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง มีความละเอียดต่อการประพฤติไม่ดั่งงาม มีความอดทน เสียสละ มีความเมตตา กรุณา มีความกตัญญู มีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น
3. บุคลิกภาพของผู้ที่เป็นอาจารย์นั้นจะต้องมองดูน่าศรัทธา อาจารย์จะต้องระมัดระวังกิริยา ยึด แบบแผน สมณะ ไม่ลำสมันิยม

4. ด้านท่วงทีวาจา อาจารย์ต้องใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน

5. ด้านจรรยาวัตรต้องงดงาม มีลักษณะพิเศษที่ทำให้ผู้พบเห็นรู้ว่าเป็นอาจารย์

แจ่มจันทร กุลวิจิตร (2523 : 40 - 43) ได้บันทึกเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานของอาจารย์ไว้ว่า ผู้ที่เป็นอาจารย์นั้นจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

1. ความรู้ด้านวิชาการ (general education) ความรู้ด้านนี้สำคัญสำหรับผู้ที่เป็นอาจารย์
2. ความรู้ด้านวิชาอาจารย์หรือวิชาชีพ (professional education)
3. ประสบการณ์และทักษะในการสอน อาจารย์ต้องมีความสามารถในการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคม
4. มีคุณธรรมนิยม กล่าวคือ

4.1 อุดมคติของอาจารย์ (teacher's will) คือความตั้งใจในสิ่งที่ดีที่สุดที่อาจารย์พึงยึดถือ ซึ่งได้แก่ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์ ดำรงตนให้เหมาะสมกับสภาพของอาชีพอาจารย์ ตั้งใจทำงานเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยอุทิศตนให้กับการศึกษา ด้วยความเต็มใจโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทน

4.2 วิญญาณอาจารย์ (teacher's spirit) คือ ลักษณะอันเป็นแก่นแท้ในสภาวะของความเป็นอาจารย์ ได้แก่ ความอดทน อดกลั้นต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน มีความรัก และหวังดีต่อนักเรียน อบรมนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคม ให้เกียรติแก่นักเรียนโดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะครอบครัว เพศ และวัย และจะต้องเป็นผู้ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมั่นสำรวจและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรู้จริง และตั้งใจสอน จนเป็นแบบอย่างที่ดีได้

4.3 คุณธรรมอาจารย์ (teacher's qualification) คือคุณสมบัติหรือความสามารถที่มีอยู่ในตัว ได้แก่ การมีความรู้เพียงพอและถูกต้อง รับฟังและเคารพเหตุผลของผู้อื่น มีความยุติธรรม เสียสละ ตัดสินนักเรียน ด้วยเหตุและผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.4 จริยธรรมอาจารย์ (teacher's function) คือ การแสดงออกในสิ่งที่ควรประพฤติ ได้แก่

- 4.4.1 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 4.4.2 ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมอาชีพด้วยกัน
- 4.4.3 รับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4.4.4 แสดงกิริยาจาสุภาพ ใช้ภาษาสุภาพและถูกต้อง
- 4.4.5 ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับโอกาส สถานที่ เข้ากับชนได้ทุกชั้น วรรณะ
- 4.4.6 สร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีระหว่างอาจารย์และผู้ปกครอง
- 4.4.7 ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณา อดทน ซื่อสัตย์และสุภาพอ่อนโยน
- 4.4.8 รู้จักวิพากษ์วิจารณ์เพื่อปรับปรุงการศึกษา และการงานด้วยถ้อยคำสุภาพ
- 4.4.9 สร้างชื่อเสียง เกียรติคุณให้แก่ตนเอง เพื่อนร่วมงาน และสถาบัน
- 4.4.10 มีความสามารถทางการสอนให้นักเรียนเกิดความรู้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

สมน อมรวิวัฒน์ (2538 : 1 - 4) กล่าวถึง คุณลักษณะและคุณธรรมของความเป็นอาจารย์ไว้ ดังนี้

1. คุณลักษณะของความเป็นอาจารย์ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1.1 รูปลักษณ์ (appearance) ได้แก่ ลักษณะภายนอกที่มองเห็นได้ว่า คนเขื่อนี้เองเป็นอาจารย์ที่พึงประสงค์ รูปลักษณ์ของอาจารย์ในสังคมข่าวสาร มี 7 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 สดชื่น แจ่มใส สะอาดตา (pleasant) อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ อาจารย์ควรมีสภาพดีร่างกายแข็งแรง แต่งกายสะอาดและมีท่าทางที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อบรรยากาศการเรียนการสอน

1.1.2 ตื่นตัว หนักเอา เบาสู้ (alert) อาจารย์ต้องเป็นคนที่น่าสนใจใฝ่รู้ ตื่นตัว กระฉับกระเฉง พร้อมที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เฝ้าดูความเปลี่ยนแปลงและผจญปัญหาที่เกิดขึ้น อาจารย์ต้องรู้รอบ และก้าวหน้าต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

1.1.3 มั่นใจในตนเอง (confident) ความไม่รู้และขาดประสบการณ์ สับสนและขาดเป้าหมายที่แน่นอน ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเอง การสอนที่อาจารย์มีความมั่นใจในตนเอง ย่อมมีความมองอาจสง่างาม สามารถกำหนดสถานภาพของความเป็นอาจารย์อย่างมีศักดิ์ศรี แต่คุณลักษณะที่มั่นใจ ในตนเองนี้ ต้องพอเหมาะพอดี มีกาลเทศะ ไม่กลายเป็นความก้าวร้าวและหลงตัวเอง

1.1.4 รอบรู้ เนื่องจากได้อ่านมาก ฟังมาก ซึ่งภาษาบาลี เรียกว่าเป็น พหูสูตร ภาษาฝรั่ง เรียกว่า well informed คือ อาจารย์ต้องเป็นคนรอบรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ ตลอดจนปัญหาของสังคม ได้

ติดตาม และสังเกตวิธีการของแต่ละคน ใช้เหตุผล รู้จักใช้วิจารณ์ญาณ วินิจฉัย ตามความรู้และประสบการณ์ของตน

1.1.5 เป็นกัลยาณมิตร (friendly or being intimate friend) คุณลักษณะนี้ หมายถึง ความมีน้ำใจ ความใกล้ชิดผูกพันกับศิษย์และเพื่อนร่วมงาน ในลักษณะของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะทางสังคม เป็นที่รักและไว้วางใจ

1.1.6 ฉลาด (intelligent clever) ในการที่อาจารย์สามารถใช้ภาษาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้เข้าใจรวดเร็ว จับประเด็นได้ว่าอะไรสำคัญ ๆ อะไรเป็นประเด็นหลักประเด็นย่อย ฟังคำสั่ง ฟังคำถามครั้งเดียวเข้าใจ

1.1.7 สุภาพ (courteous) อาจารย์ที่เก่ง ฉลาด รอบรู้ และมั่นใจนั้น ต้องเป็นคนที่มีความสุภาพ เป็นกิริยาที่เหมาะสมกับบุคคล กล้าแสดงออกและเชื่อมั่นในตนเองอย่างถูกกาลเทศะ ไม่พูดจาล่วงเกิน ก้าวร้าว ความสุภาพจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นอาจารย์

สรุปได้ว่า รูปลักษณ์ของความเป็นอาจารย์นั้น มีองค์ประกอบ ดังนี้ P - A - C - I - F - I - C รวมเป็น PACIFIC ซึ่งแปลว่า ความสงบ หากแต่แฝงความกล้าลึกและพลังที่เปี่ยมล้น

1.2 กิจลักษณะ (performance) หมายถึง ลักษณะ ภารกิจการพัฒนาตนเองของอาจารย์ที่บ่งบอกถึงความรู้ ความคิด ความสามารถอันพึงประสงค์ กิจลักษณะที่อาจารย์ต้องสั่งสมและฝึกอบรม ให้เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาตนเองมี 4 ประการ ซึ่งตามหลักพุทธธรรม เรียกว่า ภาวนา 4 คือ

1.2.1 กายภาวนา การพัฒนาทางกาย (Physical development) เป็นการฝึกอบรมวิธีการปฏิบัติงานกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ ในที่ถูกต้องควร เว้นและลด ละ เลิกการกระทำที่นำโทษ นำไปสู่ความเสื่อม มุ่งพัฒนาการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนและส่วนรวม

1.2.2 ศิลภาวนา การพัฒนาความประพฤติ (moral development) เป็นการพัฒนาความประพฤติและจรรยาของบุคคล ให้เป็นไปตามหลักการและระเบียบวินัยที่ถูกต้อง ช่วยให้ผู้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเมตตา ซื่อตรง ไม่ล่วงละเมิด จริใจ และใช้สติปัญญา

1.2.3 จิตภาวนา การพัฒนาจิตใจ (emotional and mental development) หมายถึง การฝึกอบรมจิตใจให้เบิกบานผ่องใส เข้มแข็ง มั่นคง เรื่องของการพัฒนาจิตนี้เป็นประเด็นหลักที่จะทำให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีผลต่อบุคลิกภาพของอาจารย์อย่างยิ่ง อาจารย์ที่มีความสุข คือ อาจารย์ที่ได้ฝึกอบรมหรือพัฒนาจิตของตนอยู่เสมอ

1.2.4 ปัญญาภาวนา การพัฒนาปัญญา (intellectual development) เป็นการฝึกอบรมวิเคราะห์ฝึกฝนตนเองจากภายใน เช่น การสำรวจความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจต่อเหตุการณ์ และปัญหาที่ได้เผชิญด้วยความเป็นอิสระ ไม่ตกเป็นทาสของอคติ คือ ความรัก โลภ โกรธ หลง ฝึกตนที่จะมอง และมีปฏิกิริยาต่อสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริงที่เป็นอยู่ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงและสามารถใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา

2. คุณธรรมของความเป็นอาจารย์มีหลัก 4 ประการ ที่แสดงถึงคุณธรรมของความเป็นอาจารย์ ดังนี้

2.1 คุณธรรมที่เกิดขึ้นจากหลักการยอมรับ หมายถึง การยอมรับ และการให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน ระหว่างศิษย์และ อาจารย์ เป็นการยอมรับถึงความคิด ความรู้สึก การมีคุณค่า การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็น

2.2 คุณธรรมเกิดจากความไว้วางใจ เป็นคุณธรรมที่อยู่บนพื้นฐานของความจริงใจ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ บทบาทของตน และความสุจริตทั้งทางกาย วาจาและใจ

2.3 คุณธรรมที่เกิดขึ้นจากหลักของความผูกพัน ซึ่งเกิดจากการสำนึกในคุณค่า สำนึก ในภารกิจที่ทุกฝ่ายต่างอำนวยความสะดวก เอื้ออาทรต่อกันมาเนิ่นนาน ความผูกพันเกิดขึ้นจากความรัก และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ดังนั้น คนที่เป็นอาจารย์จึงทำงานในหน้าที่ของตนด้วยความรัก รักศิษย์ รักการสอน มุ่งความเจริญของศิษย์ยิ่งกว่าตนเอง

2.4 คุณธรรมที่เกิดขึ้นจากหลักของการช่วยเหลือเกื้อกูล โดยที่อาจารย์นั้นเปรียบเสมือน ผู้นำทาง เป็นผู้คุ้มครอง เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้ที่พร้อมที่จะช่วยเหลือศิษย์ การช่วยเหลือเกื้อกูลนั้น ทำได้หลายวิธี เช่น การแนะนำในทางที่ถูกต้อง การป้องกันการกระทำชั่ว การเสนอทางเลือก และทางออก ในการแก้ปัญหา การช่วยเหลือทางกำลังใจ และทางทุนทรัพย์ การรับฟังความทุกข์ของศิษย์ อย่างเห็นอกเห็นใจ และพร้อมที่จะเข้าใจ การสนับสนุนเมื่อศิษย์มุ่งสู่จุดหมาย การประดับประดา เมื่อศิษย์พลาดพลั้ง คุณธรรมในหลักการข้อนี้คือ เมตตาและกรุณา ซึ่งนับว่าเป็นแก่นของคุณธรรมทั้งหลายสำหรับความเป็นอาจารย์

เยาวรินทร์ จันทนภักฐะ (2536 : 12 - 14) ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากอาจารย์เป็นบุคคลสำคัญ ในการพัฒนาประเทศ อาจารย์จึงเป็นบุคคลที่พึงมีประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกเพื่อกระตุ้น ถ่ายทอด แนะนำ หรือหาวิธีการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และวิธีที่จะเรียน มีการทดสอบได้อย่างชัดเจน ปฏิบัติจริง เตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้ง รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี ชยัน ตั้งใจสอนช่วยเหลือและใส่ใจนักเรียนที่อ่อน สอดแทรกการอบรมจรรยาบรรณในขณะสอนโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียน เสนอบทเรียนและกิจกรรมการเรียน การสอนให้เป็นที่สนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกในขณะที่กำลังเรียน มีเทคนิควิธีการวินิจฉัยและสอน ช่อมเสริมให้แก่นักเรียน

2. ประสิทธิภาพในด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่มีเอื้อโยสัมพันธ์กับนักเรียน ให้ความรักและความเมตตานักเรียนทั่วหน้ากัน ทำตัวให้นักเรียนทั้งรักทั้งเกรง ติดตาม ใต้ถามทุกข์ของนักเรียนเสมอ เอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน สุขภาพอนามัย และความประพฤติ ให้กำลังใจและยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จและได้ผลก้าวหน้า สนใจร่วมกิจกรรมของนักเรียน มีอารมณ์ดี รู้จักให้อภัยนักเรียน มีความอดกลั้นต่อการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พิจารณาตัดสินและลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม ตักเตือนและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเมื่อกระทำผิด รักษาความลับของนักเรียน มีความหวังดีต่อนักเรียนทุกคน ช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3. ประสิทธิภาพเกี่ยวกับความประพฤติ คุณธรรมและศีลธรรม หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออก หรือวางตนอย่างมีแบบแผน อยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคมอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น มีความกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความประพฤติเรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อม ยึดมั่นในศีลธรรม รู้จักนำหลักธรรมมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม ไม่หลงมัวเมาในอบายมุข รู้จักทำจิตใจให้ว่างใส ปราศจากทิฐิ คิด พูด ทำอะไรคำนึงถึงเกียรติยศ ชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล มีน้ำใจต่อคนทั่วไป

4. ประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติงานทั่วไป หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนในด้านอื่น ๆ นอกจากการเรียนการสอน เช่น ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า ดูแลรับผิดชอบทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน มีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตนเอง ไม่นิ่งดูดาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบสูงในงานที่ได้รับมอบหมาย

5. ประสิทธิภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีศิลปะ เพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ปรับปรุงตนเองให้เข้าได้กับคนทุกชั้นทุกสังคม ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น มองบุคคลอื่นและเพื่อนร่วมงานในแง่ดีเสมอ ไม่เป็นคนสอพลอ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้ร่วมงาน ไม่ก้าวร้าวงานของเพื่อนร่วมงาน เว้นแต่ได้รับการขอร้อง ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของงาน

6. ประสิทธิภาพเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะท่าทาง หมายถึง พฤติกรรมโดยรวมที่แสดงออกมา อย่างเห็นได้ชัด ไม่เกี่ยวกับคุณลักษณะอื่น เช่น ยิ้มแย้มอยู่เสมอ มีกำลังใจกำลังกายเข้มแข็ง ไม่แสดงอาการอ่อนแอ อ่อนไหวให้คนอื่นเห็น เอาใจใส่กับการรักษาความสะอาดของร่างกาย มีนิสัยกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ว่องไว ไม่ย่อท้อ เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรกับคนทุกชั้น ไม่ทำตัวเป็นคนมีปมด้อย

เคอรี่ (Kerry. 1986 : 171) กล่าวว่า การเป็นอาจารย์นั้นจำเป็นจะต้องมีทักษะและคุณลักษณะ บางประการ เช่น มีความสามารถในการจัดการ มีความสามารถทางสติปัญญาในระดับสูง เชวณปัญญาดี เนื่องจากงานสอนมีชั่วโมงที่จะนั่งอยู่กับโต๊ะตลอดเวลา

จากการศึกษาดังกล่าว สิ่งที่อาจารย์ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้การจัดการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด การเป็นอาจารย์ที่ดีนั้น นอกจากมีคุณลักษณะเข้าเกณฑ์มาตรฐานด้านความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ การสอน หน้าที่เป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ และเปี่ยมด้วยคุณธรรมแล้ว อาจารย์ยังจะต้องเน้นให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักการใช้ความคิดสติปัญญาอย่างรอบคอบในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในปัจจุบันจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

สรุปความว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์มีอยู่หลายประการ ดังเช่น อาจารย์ต้องเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการอย่างถ่องแท้ มีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาเยาวชนและชาติบ้านเมือง อีกทั้งยังมีศีลธรรมจรรยาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมและบุคคลทั่วไป อาจารย์ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียน มีความ เมตตา อดทน และหวังดีต่อผู้เรียนโดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ

1.4 วิธีสอนและลักษณะการสอนของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ

ทิตนา แคมมณี (2544 : 7) ได้กล่าวสรุปว่า วิธีสอน คือ ขั้นตอนในการดำเนินการสอนให้สำเร็จด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญ อันเป็นลักษณะเฉพาะ หรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น ๆ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 95) ได้สรุปความหมายของวิธีสอนไว้ว่า วิธีสอน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

วิธีสอนของอาจารย์จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่การสอน เพราะอาจารย์ต้องใช้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดขั้นตอนวิธีสอนของตน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพสูงสุด วิธีการสอนที่นำมาใช้กันส่วนใหญ่มีหลายวิธี และไม่มีวิธีสอนวิธีใดที่ดีที่สุด เพราะในแต่ละวิชาหรือ แต่ละศาสตร์จะมีจุดเด่นในตัวเอง ดังนั้นอาจารย์ควรเลือกใช้วิธีสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และเนื้อหาวิชานั้น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของตน ซึ่งทิตนา แคมมณี (2544 : 9 - 99) ได้นำเสนอวิธีสอนแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย (Lecture) เป็นวิธีสอนที่อาศัยความสามารถของผู้สอน ในการเรียบเรียงเนื้อหาสาระและการใช้เทคนิคในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ
2. วิธีสอนโดยใช้วิธีการสาธิต (Demonstration) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำในเรื่องที่สาธิต ได้ดีและนาน
3. วิธีสอนโดยใช้การทดลอง (Experiment) เป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง โดยได้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้พิสูจน์ ทดสอบ และเห็นผลประจักษ์ด้วยตนเอง จึงเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีความเข้าใจและจดจำการเรียนรู้นั้นได้นาน
4. วิธีสอนโดยใช้การนิรนัย (Deduction) เป็นการสอนจากหลักการไปสู่ตัวอย่างย่อย ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกฝนการนำหลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
5. วิธีสอนโดยใช้การอุปนัย (Induction) เป็นวิธีสอนที่ให้ผู้เรียนสรุปหลักการหรือแนวคิดจากตัวอย่างต่าง ๆ ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดได้ทำความเข้าใจด้วยตนเอง
6. วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน
7. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น
8. วิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร (Dramatization) เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ประจักษ์ชัดด้วยตาตนเองทำให้เรื่องราวนั้นมีชีวิตขึ้นมา จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและจดจำได้นาน

9. วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ เจตคติ หรือ อคติต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้

10. วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างนี้ มีได้มุ่งที่คำตอบใดคำตอบหนึ่ง แต่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลาย อันจะช่วยให้การตัดสินใจ มีความรอบคอบขึ้น

11. วิธีสอนโดยใช้เกม (Game) จุดเน้นของเกมอยู่ที่การเรียนรู้ทฤษฎีต่าง ๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรคเพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมาย ผู้สอนจำเป็นเข้าใจจุดเน้นของการใช้เกมในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

12. วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์นั้นจำลองขึ้นมา ดังนั้นการอภิปรายจึงควรมุ่งประเด็นไปที่การเรียนรู้ความจริง ว่าในความเป็นจริง สถานการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร และอะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้จากการเล่นของตนเองในสถานการณ์นั้น

13. วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และทราบผลการเรียนรู้ของตนทันทีที่เรียนจบ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

14. วิธีสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม (Programmed Instruction) เป็นบทเรียนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถ และสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ทันที ด้วยตนเอง

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 50 - 74) ได้นำเสนอวิธีสอนที่สำคัญแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีสอนแบบบรรยาย (Lecture) เป็นวิธีสอนที่เก่าแก่ที่สุด มีลักษณะดังนี้ คือ ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในรูปของการบอกเล่า หรือ อธิบาย ผู้เรียนเป็นฝ่ายฟัง อาจจดบันทึกสาระสำคัญ มุ่งถ่ายทอดความรู้ และ หรือมุ่งให้เข้าใจ

2. วิธีสอนแบบอภิปราย (Discussion) คือการสอนที่มีลักษณะดังนี้ คือ ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ความคิดเห็นที่เสนออาจได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาค้นคว้า การพิจารณาไตร่ตรอง การวิเคราะห์ การเสนอความคิดเห็นจะไม่อยู่ในรูปสรุปผลการประเมินสั้น ๆ ว่า ถูก - ผิด สำคัญ - ไม่สำคัญ แต่จะเป็นความคิดเห็นที่เป็นคำชี้แจง โดยหลักเหตุผล และมีหลักฐานสนับสนุน หรือ อย่างไรอย่างหนึ่ง

3. วิธีสอนแบบอภิปรายย่อย (Buzz Group) เป็นการสอนที่มีลักษณะดังนี้ คือ แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 2 - 6 คน สมาชิกแต่ละกลุ่มอภิปรายในประเด็นหรือปัญหาที่ผู้สอนยกขึ้นมาโดยอภิปรายในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น 5 - 10 นาที ปัญหาที่แต่ละกลุ่มจะอภิปรายอาจเป็นปัญหาเดียวกัน หรือต่างกันก็ได้ และมักดำเนินการหลังจากผู้เรียนได้ฟังการบรรยายไประยะหนึ่งแล้ว หลังจากอภิปรายย่อยภายในกลุ่มเสร็จแล้ว จะมีการอภิปรายในกลุ่มใหญ่ทั้งหมด

4. วิธีสอนแบบสัมมนา (Seminar) เป็นการสอนที่มีลักษณะดังนี้ คือ ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งแล้วมาเสนอเพื่ออภิปราย เรื่องที่จะสัมมนาอาจเป็นเรื่องเดียวโดยเลือกตามความสนใจก็ได้ ในการศึกษาค้นคว้า

อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกัน เช่น ศึกษา จากตำรา เอกสาร วารสารต่าง ๆ ศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการทดลองหรือวิจัย ศึกษาจากของจริง เป็นต้น

5. วิธีสอนแบบติว (Tutorial) คือการสอนกลุ่มย่อยหรือการสอนรายบุคคล โดยมีอาจารย์เป็นผู้สอน หรือผู้เรียนที่เรียนเก่งในเรื่องนั้นเป็นผู้สอน อาจสอนเรื่องใหม่ หรือสอนบทวนจากที่ได้ฟังบรรยายในเรื่องนั้น มาแล้ว

6. วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) คือ เทคนิคการสอนที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาท ในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น นั่นคือแสดงบทบาทที่กำหนดให้

7. วิธีสอนแบบเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีสอนที่พัฒนามาจาก การแสดง บทบาทสมมติ การเล่นเกม และการจำลองสถานการณ์ คือ วิธีที่ผู้สอนนำเอาสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ใน ห้องเรียน พยายามให้มีสภาพเหมือนจริงมากที่สุด และกำหนดกติกา กฎ หรือเงื่อนไขสำหรับเกมนั้นแล้วแบ่ง ผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ เข้าไปแข่งขันหรือเล่นในสถานการณ์จำลองนั้น

8. วิธีสอนโดยใช้การระดมความคิด (Brainstorming) คือ การให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะที่ผู้เรียนเสนอมานั้น มีการบันทึกความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะทั้งหมด

9. วิธีสอนแบบค้นพบความรู้ (Discovery) คือ วิธีสอนที่ผู้เรียนค้นพบคำตอบ หรือความรู้ด้วยตนเอง คำว่าค้นพบความรู้ไม่ได้หมายถึงว่าผู้เรียนเป็นคนค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นเป็นคนแรก สิ่งที่ค้นพบนั้นจะมีผู้ ค้นพบมาก่อนแล้ว และผู้เรียนก็ค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นด้วยตนเอง

10. วิธีสอนแบบการแก้ปัญหา (Problem Solving) คือวิธีสอนที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ทั้ง การแก้ปัญหของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) อันได้แก่

1. ให้นิยามปัญหา
2. ตั้งสมมติฐาน
3. รวบรวม ประเมิน จัดระบบและตีความหมายข้อมูล
4. สรุป
5. ตรวจสอบผลสรุป

11. วิธีสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory) คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้ การแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยทำการทดลองปฏิบัติฝึกการใช้ทฤษฎี โดยผ่านการสังเกต การทดลอง ภายใต้สภาพที่ควบคุมไว้

12. วิธีสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio - visual Media) หมายถึง การสอนโดยใช้อุปกรณ์การ สอนต่าง ๆ เช่น รูปภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หุ่นจำลอง เทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็น ต้น

13. วิธีสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น คือ เทคนิคการสอนที่มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าสาระความรู้ เรื่องราว แล้วนำมาเสนอรายงานในชั้น โดยทั่วไปจะเสนอด้วยวาจา ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มได้

14. วิธีสอนโดยใช้คำถาม เป็นการสอนที่ผู้สอนป้อนคำถามให้ผู้เรียนตอบ อาจตอบเป็นรายบุคคลหรือตอบเป็นกลุ่มย่อย หรือตอบทั้งชั้น การตอบใช้วิธีพูดตอบ ผู้สอนจะพิจารณาคำตอบแล้วให้ข้อมูลย้อนกลับหรือถามคนอื่นหรือกลุ่มอื่นจนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้อง เหมาะสม

อนงค์พร สถิตภาศีกุล (2543 : 11 - 14) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสไตส์การสอน ที่ผู้สอนสามารถพัฒนาสไตส์การสอนได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยการค้นพบตัวเองเพื่อไปสู่แนวทาง การสอนที่ดีที่สุด ดังนี้

1. การวางแผนล่วงหน้า การกระทำโดยทันที ในกรณีที่ผู้สอนต้องตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยไม่มี การวางแผน ย่อมได้รับผลกระทบในทางลบอย่างรุนแรง

2. การเรียนรู้ในชั้นเรียน The Oracle Study จำแนก สไตส์ผู้เรียนไว้ 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 ผู้แสวงหาความรู้ จะให้ความสนใจในตัวผู้สอนเหนือสิ่งอื่นใด

2.2 ผู้ซ่อนเร้น พยายามหลบหลีกสายตาของผู้สอนอยู่เสมอ

2.3 ผู้สันโดษ ไม่ชอบสมาคมกับเพื่อน ๆ และผู้สอน จะใช้เวลาหมกมุ่นอยู่กับการทำงาน

2.4 ผู้อยู่เบื้องหลัง (ความสำเร็จ) คล้าย ๆ กับพวกสันโดษ แต่ชอบที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในการทำงาน

ดังนั้นหากผู้สอนต้องการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างเหมาะสม

3. ภารกิจเดียว งานต่าง ๆ ที่หลากหลาย ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการจะเรียนหลาย ๆ วิชาในเวลาเดียวกัน ย่อมต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ที่ต่างกัน การใช้สื่อประกอบการอธิบายอย่างง่าย ๆ ของผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น สำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้า นอกเหนือจากการใช้สื่อการเรียนการสอนแล้ว การจัดทำหัวข้อเรื่องเพื่อการเรียน ตลอดจนการจัดหาหนังสือเรียนเพิ่มเติมจะช่วยให้ผู้สอนประสบความสำเร็จได้

4. ความอดทน สิ่งที่ดีเด่นเร้าใจ ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีคุณธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงต้องอาศัยความอดทนเป็นเลิศและหากผู้สอนมีอารมณ์เบิกบานแจ่มใส จะทำให้เกิดประกายความคิดที่จะนำไปสู่ผู้เรียนได้อย่างตื่นเต้นและน่าสนใจ

5. ความสมบูรณ์ ความไม่พร้อม โดยทั่วไปผู้สอนมักจะคาดหวังว่าผู้เรียนจะต้องทำสิ่งนั้น ๆ ได้เสมอ แต่ในความเป็นจริงแล้วอาจไม่เป็นเช่นนั้น ในกรณีที่ผู้สอนมีความพร้อม พึงระมัดระวังที่จะไม่ถามในรายละเอียดจากผู้เรียน เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ หรือ ในเรื่องการเรียน ผู้สอนจะต้องมั่นใจถึงความถูกต้องของสิ่งที่เขียนขึ้น และไม่ควรตำหนิผู้เรียนที่เขียนหนังสือได้ช้า ส่วนผู้สอนที่ไม่มีความพร้อมมักจะอาศัยการตรวจงานของผู้เรียน โดยเน้นถึงความถูกต้องมีรายละเอียดตามที่ผู้สอนต้องการ

6. การตรงต่อเวลา การมาสาย ผู้สอนควรเป็นผู้ตรงต่อเวลาในการทำงานเสมอ การมาสายนอกจากจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีสำหรับผู้เรียนแล้ว ยังก่อให้เกิดความรำคาญแก่สถาบัน ตลอดจนเป็นผลให้งานเกิดความผิดพลาดได้ง่าย

สรุปได้ว่าอาจารย์ผู้สอนต้องพิจารณาเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสม ซึ่งถ้ามีการสอนที่ดีก็ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ผู้สอนจึงต้องมีเทคนิควิธีเพื่อช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และเป็นที่น่าสนใจ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 11 - 12) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดี ดังนี้

1. เป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ครอบคลุมประกอบของการสอน ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การจัดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล
2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทั้งด้านความรู้ความคิด ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้ง คิดชอบ และปฏิบัติดี เกิดการเจริญเติบโตทุกด้านอย่างขึ้นบาน และแจ่มใส
3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหา และกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน
5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร เช่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และการแสวงหาความรู้อย่างเป็นกระบวนการ ผู้สอนก็ต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติ ดังที่หลักสูตรกำหนดไว้
6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตลอดไป เช่น การสอนโดยให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ได้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ย่อมดีกว่าวิธีสอนโดยบอกความรู้ให้หรือกระทำให้ดูแต่เพียงอย่างเดียวการให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ทั้งความรู้ ความคิด ไปใช้ในชีวิตประจำวันปัจจุบันและอนาคตได้ย่อมเป็นการสอนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน
7. เป็นการสอนที่สร้างความสนใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจตลอดจนกระบวนการสอน เช่น ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ ใช้คำถามกระตุ้นให้คิด ใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Learning by doing) ได้ทดลอง ได้คิดค้นคว้า ฯลฯ ย่อมทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจ
8. เป็นการสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศ ด้านวัตถุและด้านจิตใจ ด้านวัตถุ หมายถึง การมีสภาพห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน และสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้ออำนวยให้เกิดความสบายตา สบายใจในการเรียน ส่วนด้านจิตใจ หมายถึง การที่อาจารย์มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยดี ให้ความเป็นกันเอง ให้ความเมตตา ความรัก ความอบอุ่นแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสุข มีชีวิตชีวา และไม่ตึงเครียด

9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การให้รางวัล และการลงโทษที่พอดี การใช้คำชม การจูงใจ เราใจให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นภายใน การให้ผู้เรียนได้รับทราบผลงานของตนโดยทันที การให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้เรียนจากสิ่งที่ย่ายไปยาก เหล่านี้เป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2537 : 83 - 85) ได้ให้ความเห็นของลักษณะการสอนที่ดีว่าควรมีสหสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ควรประกอบด้วย

1. การสอนที่แจ่มแจ้ง (Clarity of Instruction) คือ มีการวางแผนการสอน จัดลำดับการสอน เรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ตนสอน มีการทบทวนกระบวนการอยู่เสมอ ให้คำแนะนำที่แจ่มชัด และใช้ตัวอย่างจากวัสดุอุปกรณ์ เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจง่ายขึ้น

2. มีความกระตือรือร้น (Enthusiasm during Instruction) คือ ความกระตือรือร้นของผู้สอน ขณะทำการสอนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ขึ้นโดยผู้สอนสามารถใช้พฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การส่งสายตากับผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนให้สนุก เป็นต้น

3. การเน้นในเรื่องงาน (Task Orientation) ผู้เรียนมีการแข่งขันในเรื่องการเรียนรู้ได้จากผู้สอน ที่มีการจัดเวลาและสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยเน้นให้ผู้เรียนทำตัวเหมือนนักธุรกิจ คือ มีการแข่งขันในการทำงานให้มากขึ้น

4. กลยุทธ์การสอน (Instruction Strategies) ผู้สอนควรใช้กลยุทธ์การสอนให้ตรงตามเนื้อหาและระดับการพัฒนาของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interaction With Students) ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในทางบวกในเรื่องการเรียนรู้ ได้แก่ มีความสัมพันธ์ที่มีความยุติธรรมต่อผู้เรียน เน้นตัวผู้เรียนในเรื่องคุณค่า และศักดิ์ศรี รวมทั้งการให้ความเข้าใจและให้โอกาสผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ด้วยความยุติธรรม

6. ใช้คำถามที่น่าสนใจ (Use of Interesting Questions) ผู้สอนควรใช้คำถามกระตุ้นผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนตั้งคำถามได้ในแต่ละบทเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วม และมีความตื่นตัวในการเรียน

ดังนั้นลักษณะการสอนที่ดีนั้น อาจารย์ผู้สอนต้องตระหนักเสมอว่าการสอนถือเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในอาชีพอาจารย์ โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ควรจะได้ศึกษาถึงองค์ประกอบการสอน วิธีสอน โดยเลือกใช้ ให้เหมาะสมแก่ผู้เรียนรวมทั้งเทคนิควิธีสอน ตลอดจนการใช้จิตวิทยาในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และประเทศชาติต่อไป

สรุปความว่าวิธีสอนและลักษณะการสอนของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เรียนอย่างมาก อาจารย์จึงควรจัดหาวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด อาจารย์ควรจัดเตรียมเนื้อหาการสอนเป็นอย่างดี และจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับบทเรียน รวมทั้งมีการวัดประเมินผลเป็นระยะ อีกทั้งการสอนที่ใช้ในห้องเรียนควรให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.5 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะทุกอย่างทั้งภายในและภายนอก ซึ่งรวมอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคลิกภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตา ลักษณะการพูด กริยาท่าทาง และการแต่งกาย ส่วนบุคลิกภาพภายใน เช่น ค่านิยม ความสนใจ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความมั่นคงทางอารมณ์ (ยนต์ ชุ่มจิต. 2531: 96)

รัชนี ลาขโรจน์ (2532: 549-553) กล่าวถึงบุคลิกภาพของอาจารย์ว่า ขณะที่อาจารย์ยืนอยู่หน้าชั้นเรียนนั้นอาจารย์ไม่ได้สอนเฉพาะสิ่งที่อาจารย์พูด แต่อาจารย์กำลังสอนสิ่งที่อาจารย์เป็นอยู่ด้วย สิ่งที่อาจารย์เป็นเห็นได้ชัดจากบุคลิกภาพของอาจารย์นั่นเอง มีการสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมของอาจารย์ในอุดมคติที่ผู้เรียนประทับใจในด้านบุคลิกลักษณะ ส่วนใหญ่พบว่า ผู้เรียนต้องการอาจารย์ที่อารมณ์ดี ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นกันเอง บุคลิกภาพดี มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบ

(กองมาตรฐานวิชาชีพครู. 2536: 54) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมุเลท-โรซอฟ (Samueles-rosoff. 1998: abstracts) กล่าวถึงบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ผู้เรียนต้องการ คือมีความเข้าใจผู้เรียน ให้ความอบอุ่น และรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน นอกจากนี้บุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนยังมีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่ออาจารย์ในด้านอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย (กองวิจัยทางการศึกษา. 2535: 7) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของอาจารย์จำแนกได้ ดังนี้

บุคลิกภาพทางกาย

บุคลิกภาพทางกายเป็นบุคลิกที่สังเกตได้ง่าย เพราะเป็นสิ่งที่ปรากฏต่อบุคคลทั่วไป เป็นบุคลิกภายนอกที่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้โดยการพัฒนาตนเอง (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2534: 209) ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กริยาท่าทาง และการแต่งกาย

1. การแต่งกาย เสื้อผ้า เครื่องประดับ ตลอดจนเครื่องใช้ต่างๆ ที่ประกอบในการแต่งกายถือว่าเป็นส่วนช่วยเสริมบุคลิกภาพของอาจารย์ให้มีความสง่างามยิ่งขึ้น อาจารย์ไม่จำเป็นต้องใช้สินค้าราคาแพง แต่ควรแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ทุกระเบียบ ถูกต้องตามธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคม สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการแต่งกายที่เหมาะสมคือ โอกาส เวลา วัย สถานที่ และสถานการณ์ (วิจิตร อาวะกุล. 2536: 98)

2. กริยามารยาท ได้แก่ การเดิน ยืน นั่ง การพูด และการรับประทานอาหาร ซึ่งอาจารย์ควรเป็นผู้ที่มีกริยาท่าทางการวางตัวที่ถูกต้องสง่างาม ตามสังคมนิยม นอกจากนี้อาจารย์ควรพูดจาถูกต้องชัดเจน เป็นไปตามธรรมชาติ พูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนหวานทั้งกับผู้เรียน และบุคคลต่างๆ รอบข้าง (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2534: 209)

3. อาจารย์ควรจะปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เมื่ออาจารย์มีสุขภาพ ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง สะอาด จะมีส่วนช่วยให้รูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณของอาจารย์ดูสวยงามชวนมอง (ทวีรัสมิ ธนาคม. 2543: 67)

นอกจากนี้ เลบรานซ์ (Leblanc. 1998: online) แนะนำเกี่ยวกับบุคลิกภาพของอาจารย์ในขณะสอนว่า อาจารย์ควรมีการสื่อความหมายทั้งวาจา และท่าทาง อาจารย์ไม่ควรวางมือไว้เฉพาที่แท่นบรรยาย และจ้องมองอยู่ที่แผ่นใสสำหรับบรรยายเท่านั้น แต่อาจารย์ควรมองผู้เรียนในขณะการสอนให้ทั่วทั้งห้องสอนด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน

บุคลิกภาพทางอารมณ์

บุคลิกภาพทางอารมณ์ เป็นบุคลิกภาพภายในที่อาจแสดงออกมาหรือไม่ก็ได้ อารมณ์บางด้านก็เป็นความลับของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมบางอย่างอาจแสดงออกมาในขณะเกิดอารมณ์ อาจารย์ควรเป็นคนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สมบูรณ์ โดยจะต้องเป็นผู้มีภาวะจิตใจมั่นคงแน่วแน่ กระตือรือร้น และยอมรับในความสามารถของผู้เรียน บุคลิกภาพทางอารมณ์ของ อาจารย์มีดังนี้ (อารี พันธมณี. 2543: 25-29)

1. อาจารย์ควรเป็นผู้มีอารมณ์ขัน ร่าเริง แจ่มใส ซึ่งจะทำให้อาจารย์สอนอย่างมีความสุขและมีความสุขในการสอน เดย์ (Day. 1999: 10) จากการศึกษาผลงานวิจัยหลายเรื่องมีความเห็นตรงกันว่าอารมณ์ขันเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญของอาจารย์ การที่อาจารย์มีอารมณ์ขันจะช่วยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในชั้นเรียน และผู้เรียนจะเกิดความเพลิดเพลิน ถ้าผู้เรียนมีความสบายใจย่อมหมายถึง ความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งอารมณ์ขันของอาจารย์เป็นแรงจูงใจหนึ่งที่มีผลทำให้ผู้เรียนต้องการเรียนในวิชานั้นๆ ชิเซอร์และดิน และเลบรานซ์ (กองวิจัยทางการศึกษา. 2535: 7 ; อ้างอิงจาก Sizer และ Dean. 1998: online ; Leblanc. 1998: online)

2. อาจารย์ควรเป็นผู้ที่มีความมั่นคงในอารมณ์ ไม่หุนหันดุเดือดง่าย สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ให้ความเมตตา ความรักและความเห็นใจแก่ผู้เรียน (ธีรศักดิ์ อัครบรร. 2542: 90) มีความคงเส้นคงวาในอารมณ์ รู้วิธีผ่อนคลายความเครียด ไม่อ่อนไหวกับเหตุการณ์ต่างๆ จนเกินควร สามารถควบคุมตนเองให้มีสติยั้งคิด ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความคิดอิสระเป็นของตนเอง ฝึกจิตใจให้มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และพร้อมที่จะยินดีเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จ (ถวิล มาตรฐาน. 2542: 2-8)

3. อาจารย์ควรมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ (emotion intelligence) เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน กล่าวคือ อาจารย์ควรมีความสามารถตระหนักถึงความรู้สึกของตนเอง รู้เท่าทันอารมณ์ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เอื้ออาทรต่อผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด (จุฬารักษ์ โสตะ. 2543: 20-24) สามารถบริหารหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเองเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ โกลแมน (ทศพร ประเสริฐสุข. 2543: 8-9 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1998: 93-104)

4. อาจารย์ควรมีความกระตือรือร้น ขยัน และตื่นตัวอยู่เสมอ ความกระตือรือร้นจะทำให้อาจารย์เป็นผู้คิดค้นสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอทั้งทักษะการสอน เทคโนโลยีต่างๆ และการวิจัย แลมป์ (Lamb. 1998: abstracts)

บุคลิกภาพทางสังคม

บุคลิกภาพทางสังคม หรือการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นบุคลิกภาพที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็นได้เช่นเดียวกับบุคลิกภาพทางกาย แต่บุคลิกภาพทางสังคมนี้เป็นผลจากบุคลิกภาพทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลนั้นเป็นแรงขับเคลื่อน (ธีรศักดิ์ อัครบรร. 2542: 90) การมีมนุษยสัมพันธ์สำหรับอาจารย์นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เพราะ

ในแต่ละวันการทำงานของอาจารย์ผู้สอนต้องพบกับผู้เรียน เพื่อนอาจารย์ด้วยกัน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป ในสถาบันการศึกษา และชุมชน ถ้าอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่ไม่มี มนุษยสัมพันธ์ การเรียนการสอนย่อมจะไม่ได้ผล เท่าที่ควร (จุฬา บุรีภักดี. 2533: 3) ดังนั้นอาจารย์ทุกคนจึงควรถือว่าการมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับบุคคลต่างๆ เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งของอาจารย์ มนุษยสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับบุคคลต่างๆ จำแนกได้ดังนี้ (ยนต์ ชุ่มจิต. 2531: 51)

1. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกันมากที่สุด ซึ่งในอดีต อาจารย์ถูกยกย่องให้เป็นพ่อ-แม่คนที่สองของศิษย์ นอกเหนือจากการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาความรู้แล้ว อาจารย์ควรสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยการดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เป็นที่ปรึกษาและช่วยหาทางแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนทั้งปัญหาให้กับผู้เรียนทั้งปัญหส่วนตัว และปัญหาทางการเรียน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยในความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ กับผู้เรียน คือ อาจารย์ควรจำผู้เรียน และชื่อของผู้เรียนได้ แม้ว่าจะพบกันโดยบังเอิญนอกสถานศึกษา และอาจารย์ควรช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการเรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ชิเซอร์และติน (Chistensen. 1999: abstracts ; อ้างอิงจาก Sizer และ Dean. 1998: online)

2. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับอาจารย์นับว่ามีความสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ เพราะอาจารย์ที่ทำงานที่เดียวกันเปรียบเสมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ดังนั้นอาจารย์ควรมีความรักและสามัคคี ซึ่งนอกจากจะมีผลทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ด้วย วิธีการที่อาจารย์ควรปฏิบัติต่ออาจารย์เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือ อาจารย์ควรร่วมมือในการอบรมสั่งสอนผู้เรียน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันทางวิชาการ ช่วยเหลืองานส่วนตัวซึ่งกันและกันเท่าที่โอกาสจะอำนวย ทำหน้าที่แทนกันเมื่อคราวจำเป็น ให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน และอาจารย์ควรจะสุภาพอ่อนน้อมต่อกันเสมอ

3. มนุษยสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา และสถาบันการศึกษา อาจารย์ควรให้ความสำคัญกับผู้ปกครอง โดยประสานงานหรือจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนและผู้เรียน (ชุมพล ศรีทองพล. 2544: 31-34) วิธีการที่อาจารย์จะสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนและปัญหาอื่นๆ ของผู้เรียน หาโอกาสอันเหมาะสมเพื่อเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เชิญผู้ปกครองร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันการศึกษา อาจารย์ควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับความสำคัญระหว่างครอบครัวกับสถานศึกษา (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2543: 84-93) อาจารย์ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และอาชีพแก่ผู้ปกครองและประชาชน ร่วมมือกับชุมชนในการจัดงานต่างๆ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ตลอดจนร่วมแก้ปัญหาของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน และอาจารย์ควรแจ้งข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง (ธีรศักดิ์ อัครบรร. 2542: 90)

บุคลิกภาพทางสังคมที่สำคัญของอาจารย์นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ การตรงต่อเวลาในการทำงาน การกระทำกิจกรรมใดๆ เพื่อสร้างชื่อเสียงแก่สถาบันการศึกษา การรู้จักมารยาท วัฒนธรรมระเบียบของสังคม และช่วยเหลืองานสังคม (วิจิตร อวาทกุล. 2536: 98) นอกจากนี้ แฮมมิง (Hemming. 1997: abstracts) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในด้านสังคม เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ไว้ว่า อาจารย์ควรเป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณ มีความรอบคอบ มีความเป็นผู้นำและกล้าหาญ สิ่งเหล่านี้เป็นบุคลิกภาพที่มีส่วนช่วยให้อาจารย์เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม

อาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้ครูอาจารย์เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีกริยาวาจาสุภาพอ่อนโยน เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่ออาจารย์และนักเรียน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ เป็นคนละเอียดรอบคอบ มีเหตุผล มีความยุติธรรม ขยันอดทน มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน รวมทั้งมีความเมตตากรุณาและความเสียสละ ซึ่งประกอบกันเป็นลักษณะของอาจารย์ที่ดี

สรุปความว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ และอาจารย์ที่ดีควรมีบุคลิกภาพที่ดี น่าชื่นชม เช่น อาจารย์ควรแต่งกายให้สุภาพเหมาะสม ถูกระเบียบ มีกริยามารยาทที่สุภาพอ่อนหวาน วางตัวเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน อีกทั้งควรมีบุคลิกภาพทางอารมณ์ในทางบวก สดใส ร่าเริง สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีความเมตตา เข้าใจผู้เรียน นอกจากนั้นอาจารย์ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนโดยการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานทั้งทางด้านการทำงานและงานส่วนตัว อีกทั้งอาจารย์ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง เช่น การรายงานผลการเรียนของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ หรือ การเชิญผู้ปกครองทำกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันการศึกษา เป็นต้น

1.6 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดความเจริญและความเสื่อมของสังคม สังคมที่เจริญจะมีคนที่ทรงคุณธรรมอยู่มาก และการที่คนจะมีความประพฤติดี ขึ้นอยู่กับการศึกษาอบรม ครู-อาจารย์เป็นผู้ที่มีส่วนช่วยในการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีให้กับผู้เรียน นอกจากอาจารย์จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการแล้ว อาจารย์ยังต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น มีความเมตตา เสียสละ อดทน มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ละอายและเกรงกลัวต่อบาป สิ่งเหล่านี้จะกำกับให้อาจารย์ใช้ความรู้ที่มีอยู่ไปในทางที่สร้างสรรค์ (เพิ่มวุธ บุปผาผาตะนัง. 2543: 45)

คุณธรรมเป็นลักษณะความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ จริยธรรมเป็นลักษณะการแสดงออกทางร่างกาย การปลูกฝังคุณธรรมในจิตใจของมนุษย์ต้องใช้เวลา และการฝึกอบรมทั้งทางตรงและทางอ้อม การที่อาจารย์จะอบรมสั่งสอนผู้เรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมได้ อาจารย์ผู้สอนเองควรจะเป็นผู้ที่แสดงออกถึงการมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย (โรม สุรเสน. 2543: 3-5) คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของอาจารย์จำแนกได้ ดังนี้

คุณธรรมของอาจารย์

ท่านพุทธทาสภิกขุ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. มปป.: 90 ; อ้างอิงจากท่านพุทธทาสภิกขุ. 2527) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดีที่เป็นประโยชน์แก่สันติภาพโดยรวม คุณธรรมของอาจารย์ หมายถึง ความสมบูรณ์ด้วยหน้าที่และสิทธิของอาจารย์ กล่าวคือ ผู้ที่เป็นอาจารย์ควรจะต้องมีคุณสมบัติฝ่ายดีอย่างสมบูรณ์ เพื่อทำหน้าที่ให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทางวิชาการอย่างเดียวยังไม่สามารถเป็นอาจารย์ที่ดีได้ อาจารย์ต้องเป็นผู้มีคุณธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ด้วย (สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. 2543: 6) คุณธรรมจึงเป็นคุณสมบัติที่ควรมีอยู่ในตัวอาจารย์ คุณธรรมที่อาจารย์ควรจะมีเป็นแนวทางปฏิบัติ (รวิวรรณ ชินะตระกูล และเดือนจิตต์ จิตต์อารี. 2538: 93-95) ได้แก่

1. มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม สนใจและเอาใจใส่การเรียนและความประพฤติของผู้เรียน ช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับความสุข
2. มีความยุติธรรม คือ ความเป็นธรรมต่อผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ลำเอียง ตัดสินปัญหาของผู้เรียนด้วยความเป็นธรรม และไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
3. มีความรับผิดชอบ คือ มุ่งมั่นในผลงาน มีวิธีการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ วางแผนการใช้เวลาเหมาะสมคุ้มค่า และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างครบถ้วน
4. มีวินัย คือ มีการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้องตามธรรมเนียมของคลองธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงาน และทำงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้
5. มีความขยัน คือ มีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการทำงาน และพยายามที่จะสอนและแนะนำผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
6. มีความอดทน คือ อดทนเมื่อเกิดอุปสรรค สามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์
7. ประหยัดและอดออม คือ รักษาและใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยเกินฐานะตน และรู้จักออมทรัพย์เพื่อความมั่นคง
8. มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์ คือ เห็นความสำคัญของอาชีพอาจารย์ สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพ รักษาชื่อเสียงของวิชาชีพ สร้างความเข้าใจอันดีต่อสังคมเกี่ยวกับวิชาชีพอาจารย์และเกิดความสำนึกและตระหนักที่จะเป็นอาจารย์ที่ดี
9. ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น ยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นที่มีเหตุผล โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก และใช้หลักการและเหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

จริยธรรมของอาจารย์

จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อปฏิบัติที่ถูกต้อง และเป็นการประพฤติที่เป็นธรรม โดยทั่วไปจริยธรรมมักอิงอยู่กับศาสนา เพราะคำสอนของศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้สังคม และการศึกษาก็มีส่วนปลูกฝัง

ค่านิยมทางจริยธรรมให้แก่บุคคล การที่อาจารย์จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางที่ดี อาจารย์ควรกระทำตนเป็นตัวอย่างเพื่อสร้างศรัทธาแก่ผู้เรียน (โรม สุรเสน. 2534: 1-14)

การแสดงออกในสิ่งที่อาจารย์ควรประพฤติปฏิบัติ (ไพฑูรย์ สันลารัตน์. 2542: 281-283 ; อ้างอิงจากเสนีย์ มีทรัพย์. 2522: 29-35) ได้แก่ การประพฤติตนดีสม่ำเสมอ ดำรงชีวิตเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมในด้านศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุชนิสัย และอุปนิสัยนำผู้เรียนให้พ้นจากทางเสื่อม ไม่ทำโทษผู้เรียนจนเกินกว่าเหตุ สร้างความก้าวหน้าทางอาชีพตามความสามารถของตน เว้นการกระทำผิดเรื่องชู้สาว ไม่ให้ผู้เรียนทำในสิ่งที่เกินความสามารถ หลีกเลี่ยงสิ่งที่ก่อให้เกิดความแตกร้างในหมู่คณะ เช่น ความริษยา และพยาบาทเคียดแค้น สอดคล้องกับข้อกำหนดของ (กองการเจ้าหน้าที่ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2543) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้าราชการอาจารย์ผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างเพื่อพิจารณาข้าราชการอาจารย์ดีเด่น และมีข้อเสนอเพิ่มเติม คือ อาจารย์ต้องดูแล บำรุงและรักษาทรัพย์สินของตนเองและส่วนรวม โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ของทางราชการอย่างประหยัด ไม่แสวงหาผลประโยชน์อันเป็นอาณัติสินจางจากศิษย์ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ รวมถึงการเป็นผู้รักษาและปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนดไว้ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย โดยการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการใช้ชีวิตประจำวัน (จักรพรรดิ เวท. 2543: 6-9)

ซีเซอร์และดีน (Sizer และ Dean. 1998: online) ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ดีไว้ว่า ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจและเปิดเผย แสดงออกถึงความจริงใจทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่เป็นคนโกหกหลอกลวง สอดคล้องกับ (รวีวรรณ ชินะตระกูล และเดือนจิตต์ จิตต์อารี. 2538: 93-95) ซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับความประพฤติของอาจารย์ว่า อาจารย์ควรประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง ซึ่งรวมถึงการลอกเลียนความคิดของผู้อื่น การระบุชื่อตนเองผู้เดียวในผลงานที่ทำร่วมกันหลายคน การลอบนำผลงานของผู้อื่นมาเสนอเป็นของตนเอง การกระทำเหล่านี้ถือว่าเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น ผิดจรรยาบรรณและส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียทางวิชาชีพ (สุชาติ ชนะจิตร. 2536: 3)

ดังนั้นคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่พึงมี ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและองค์กร ดังเช่นคุณธรรมของอาจารย์ผู้สอน เปรียบเสมือนอาจารย์เป็นทั้งปราชญ์ และผู้ทรงศีล คือ อาจารย์ต้องเป็นผู้มีความรู้ดี และถ่ายทอดดี ในฐานะที่เป็นแม่พิมพ์ อาจารย์จึงต้องวางตัวเป็นคนดี มีความประพฤติที่เหมาะสม ฉะนั้นอาจารย์ควรจะเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยธรรมะ และจริยธรรมเพื่อให้ความเป็นปณิชนียบุคคลคงอยู่กับวิชาชีพอาจารย์ตลอดไป

สรุปความว่าการที่อาจารย์สอนภาษาอังกฤษมีความรู้เฉพาะทางวิชาการอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะเป็นอาจารย์ที่ดีได้ อาจารย์ที่ดีควรยึดถือคุณธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เช่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้เรียนและผู้ร่วมงาน มีความรับผิดชอบต่องานเพื่อให้งานบรรลุจุดประสงค์ มีวินัยและมีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ นอกจากนี้อาจารย์ที่ดีควรมีจริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนดีสม่ำเสมอเป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

1.5 การวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งในการปฏิบัติงานสอนของอาจารย์ผู้สอน เพราะเป็นการชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย และข้อบกพร่องในระบบการดำเนินการสอนของอาจารย์ ว่าได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ มากน้อยเพียงใด ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ให้ความหมายของ การวัดผลและประเมินผล ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544: 3) ได้สรุปความหมายของการวัดผลไว้ว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณ หรือคุณภาพของคุณลักษณะที่จะวัด

ภัทรา นิคมานนท์ (2543: 12) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุปตัดสินประเมินค่าหรือตีราคาโดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สมนึก ภัททิยธนี (2541: 1) ได้ให้ความหมายของการวัดผลไว้ว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ หรือจำนวนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดผลจากการวัดมักจะออกมาเป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์หรือข้อมูล

ยนต์ ชุ่มจิต (2544: 253 - 254) ได้เสนอถึง วิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนของผู้เรียน ที่อาจารย์สามารถกระทำได้มีหลายวิธี ดังนี้

1. การสังเกต หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะกำลังเรียน หรือกำลังทำงาน การร่วมกิจกรรมกลุ่ม ความตั้งใจฟังขณะที่อาจารย์กำลังอธิบายหน้าชั้น
2. การสัมภาษณ์ หมายถึง การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบความก้าวหน้า ทางด้านการเรียนของผู้เรียน เช่น การสัมภาษณ์เนื้อหาวิชาที่สอน วิธีการทำงาน วิธีการเรียน เป็นต้น
3. การทดสอบ หมายถึง การทดสอบความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียน ทั้งความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่ไปด้วยกัน
4. การจัดอันดับคุณภาพ หมายถึง การนำผลงานของผู้เรียนในกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน ในด้านคุณภาพ และประเมินคุณภาพของผู้เรียนแต่ละคนว่าใครอยู่ในระดับไหน
5. การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ เพื่อสำรวจตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งของผู้เรียน และผู้สอน
6. การบันทึกย่อและระเบียบสนทนา เป็นวิธีการที่อาจารย์จดบันทึกพฤติกรรมความก้าวหน้า ของผู้เรียนแต่ละคน ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
7. การศึกษาเป็นรายบุคคล เป็นวิธีการที่นิยมใช้กับผู้เรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี
8. การใช้วิธีสังคมมิติ เป็นวิธีที่นิยมใช้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันประเมินคุณภาพ ว่าคนใดได้รับความนิยมสูงสุดในด้านใดบ้าง

9. การให้ปฏิบัติและนำไปใช้ เป็นวิธีที่อาจารย์ต้องการทราบพัฒนาการทางด้านทักษะ หรือ การปฏิบัติงานของผู้เรียน

จากผลการวิจัยของ พิศมัย บัวอุไร (2542 : 81) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนของนักศึกษา โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนข้อที่เป็นปัญหาและได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผลการเรียนที่ไม่มีมาตรฐานและขาดความยุติธรรม รองลงมา คือควรใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนหลาย ๆ รูปแบบ ควรมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ และควรมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนแบบอิงเกณฑ์ - อิงกลุ่มควบคู่กันไป และผลการวิจัยของสมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 83) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอน โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยทวารวดี ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผลไม่ได้ตามเกณฑ์ เนื่องจากนักศึกษาแต่ละรายมีพื้นฐาน ทางการศึกษาแตกต่างกัน และการวัดผลและประเมินผลไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ข้อเสนอแนะ ในการแก้ไข คือ ควรจัดให้มีการทดสอบบ่อย ๆ ครั้ง เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น ควรให้มีการติดตามผลและประเมินผลทั้งของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรมีการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาเพื่อให้เกิดความตื่นตัว การวัดผลและประเมินผลควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรมีการจัดอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ความรู้แก่อาจารย์ผู้สอน

สรุปความได้ว่าการวัดผลและประเมินผลเป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง เพราะทำให้อาจารย์ผู้สอนทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนมากน้อยเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ผู้สอนมีข้อบกพร่องหรือมีข้อดีข้อเสียในการดำเนินการสอนอย่างไร ผู้สอนจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงแนวทางในการสอนของตนเองให้เหมาะสมกับผู้เรียนและให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป ดังนั้นอาจารย์ที่ดีควรมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนอยู่เป็นระยะๆ

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการสอน และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร โดยทั้ง 3 แนวคิดนี้จะมีผลต่อการตัดสินใจในการวางแผนการเรียนการสอนในการคัดเลือกกิจกรรมการสอนและการเลือกสื่อการสอนเพื่อให้ได้ผลการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังจะอธิบายในรายละเอียดดังนี้ (วิไลพร ธนสุวรรณ, 2547: 8-19)

2.1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

Krashen (1982, อ้างใน วิไลพร ธนสุวรรณ, 2547: 8) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองใน 2 ลักษณะคือ การรู้ภาษา (Language Acquisition) และการเรียนภาษา (Language Learning)

2.1.1 การรู้ภาษา

การรู้ภาษาเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบธรรมชาติ และเป็นไปโดยจิตใต้สำนึกเช่นเดียวกับการที่เด็กเรียนรู้ภาษาแรกนั่นเอง โดยที่พวกเขาจะใช้ความรู้สึกเป็นตัวบ่งชี้ความถูกต้องของภาษาแทนการบอกด้วยกฎเกณฑ์(Rules) การรู้ภาษาใดภาษาหนึ่งจะมีขึ้นก็ต่อเมื่อมีการใช้ภาษาอย่างมีความหมายและได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร อาจกล่าวได้ว่าการรู้ภาษาเป็นลักษณะการเรียนรู้แบบแอบแฝง (Implicit) ไม่เป็นทางการ และเป็นไปอย่างธรรมชาติ

2.1.2 การเรียนภาษา

การเรียนภาษาเป็นกระบวนการเรียนรู้โดยจิตสำนึกธรรมดา ผู้เรียนรู้ว่าตนกำลังเรียนเกี่ยวกับภาษานั้น ซึ่งได้แก่ไวยากรณ์หรือรูปแบบของโครงสร้างทางภาษา และผู้เรียนจะเรียนอย่างตั้งใจโดยการอ่านหรือฟังคำอธิบายกฎเกณฑ์ของภาษา (Deductive) คัดกฎเกณฑ์ของภาษาจากตัวอย่างในภาษาและโดยการแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา อาจกล่าวได้ว่าการเรียนภาษาเป็นการเรียนรู้แบบเปิดเผย(Explicit) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

จาก 2 แนวคิดดังกล่าวของ Krashen สามารถเปรียบเทียบให้เห็นข้อแตกต่างได้ดังนี้คือ

ประเด็น	การรู้ภาษา	การเรียนภาษา
กระบวนการเรียนรู้	- จิตใต้สำนึก	- จิตสำนึกธรรมดา
	- ไม่เปิดเผย	- เปิดเผย
รูปแบบของการเรียนรู้	- ไม่เป็นทางการ	- เป็นทางการ
	เกิดขึ้นตามธรรมชาติ	เกิดขึ้นจากกระบวนการสอน

2.2 แนวคิดทางด้านการสอน

ได้แบ่งแนวคิดทางด้านการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้นได้ 2 ลักษณะเช่นกันคือ แนวคิดทางการสอนตามแบบการรู้ภาษา และแนวคิดทางการสอนตามแบบการเรียนภาษา

2.2.1 แนวคิดทางการสอนตามแบบการรู้ภาษา

Krashen (1985, อ้างใน วิไลพร ธนสุวรรณ, 2547: 9) ได้กล่าวถึงสมมติฐาน 5 ประการในการเรียนรู้ภาษาไว้ดังนี้คือ

- 1) สมมติฐานเรื่องการเรียนรู้ภาษากับการเรียนภาษา กล่าวว่า แนวทางในการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาที่สองที่แตกต่างและเป็นอิสระต่อกัน มีอยู่ 2 ทางคือการรู้ภาษาซึ่งเป็นไปโดยจิตใต้สำนึกและเป็นไปเองตามธรรมชาติ และการเรียนภาษาซึ่งเป็นไปโดยจิตสำนึกธรรมดาซึ่งผู้เรียนจะรู้ตัวว่าตนเองกำลังเรียนอะไรอยู่
- 2) สมมติฐานเรื่องขั้นตอนในการเรียนรู้ตามธรรมชาติ กล่าวว่า การรู้ภาษาเป็นไปอย่างมีขั้นตอน ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างบางอย่างก่อนโครงสร้างอื่นๆ เช่นจะเรียนรู้รูปแบบไวยากรณ์ “---ing” ก่อนรูปแบบ “---s” เป็นต้น

3) สมมติฐานเรื่องกลไกทดสอบทางภาษา เชื่อว่ามีความเกี่ยวข้องกันระหว่างการเรียนรู้ภาษาและการเรียนภาษาและในการที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วนั้น เนื่องมาจากผู้เรียนใช้ภาษาไม่ใช่มาจากการเรียนรูปแบบของภาษา ดังนั้นการเรียนจึงเป็นเพียงกลไกทดสอบทางภาษาเท่านั้น ผู้เรียนภาษาที่สองโดยใช้ความสามารถที่ได้เรียนมาแล้วจึงคิดกฎเกณฑ์ทางภาษาทีหลัง และผู้เรียนจะใช้กฎเกณฑ์นี้มาแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาด้วยตนเอง

4) สมมติฐานเรื่องการรับรู้ข้อมูลทางภาษา สมมติฐานนี้ได้พยายามอธิบายว่า การรู้ภาษาว่าเป็นอย่างไร สมมติฐานนี้ว่าเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการรู้ภาษาคือความเข้าใจ ทั้งด้านการฟังและการอ่านที่ผู้เรียนได้มาจากภาษานั้นๆ นอกจากนี้การรู้ภาษายังเกิดจากผู้เรียนใช้ความรู้รอบตัวอื่นๆ เข้าช่วยในการเข้าใจภาษานั้นๆ นอกเหนือไปจากความรู้ในภาษานั้นเพียงอย่างเดียว

5) สมมติฐานเรื่องความแตกต่างด้านจิตใจ เชื่อว่าความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สองขึ้นอยู่กับความแตกต่างเฉพาะบุคคลทางด้านจิตใจที่สำคัญ คือผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและไม่ประหม่าจะเรียนรู้ได้เร็ว และแรงจูงใจบางชนิดจะเอื้อต่อความสำเร็จในการรู้ภาษา

หลังจากที่ Krashen ได้เสนอสมมติฐาน 5 ประการนี้แล้ว ได้เสนอแนวคิดทางการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Natural Approach) ขึ้นมาว่ามีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการดังนี้คือ

1) เป็นวิธีการสอนที่เลียนแบบการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็ก กล่าวคือต้องจัดประสบการณ์ที่เคยพบและคุ้นเคยกับภาษาที่ตนเรียนให้มากที่สุด โดยผู้เรียนได้พบปะคลุกคลีกับเจ้าของภาษาโดยตรง เน้นเรื่องคำศัพท์มากๆ ส่วนไวยากรณ์นั้นเป็นแบบคำจำกัดความและกฎเกณฑ์ สำหรับเนื้อเรื่องที่เรียนก็ยึดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเกณฑ์

2) ถือหลักการว่าไม่พูดภาษาของผู้เรียนในห้องเรียนแต่จะใช้วิธีการออกท่าทาง กิริยาและวิธีพูดซ้ำๆ และวิธีแลกเปลี่ยนคำถามคำตอบเพื่อให้ถ้อยคำของผู้สอนเป็นที่เข้าใจและลอกเลียนแบบได้ ผู้สอนจึงเป็นผู้พูดเป็นส่วนใหญ่ วิธีการนี้อาจใช้ได้ผลดีกับเด็กเล็กๆแต่ไม่เหมาะกับผู้ใหญ่ซึ่งอาจชอบเรียนภาษาด้วยการอ่านหรือศึกษากฎเกณฑ์ แทนที่จะเรียนการพูดอย่างเดียว

3) เน้นภาษาพูดเป็นหลักสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนเคยชินกับแบบของภาษาพูดมากกว่าทักษะอื่นๆ (อ่านและเขียน) แนวการสอนไม่ได้ยึดติดความคิดที่ว่าทุกภาษามีแบบโครงสร้างของตนเอง และไม่ใส่ใจในการเปรียบเทียบภาษาที่สอนกับภาษาของผู้เรียน แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติมีจุดเน้นอยู่ที่การสื่อสารในสถานที่จริง ดังนั้นผู้สอนต้องหาข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอยู่ในความสนใจของผู้เรียน ต้องจัดกิจกรรมที่จะอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ภาษาและใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ จะยังไม่มีมีการแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาในทันทีทันใดถ้าหากข้อผิดพลาดนั้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร

สรุปความว่า แนวคิดทางการสอนแบบการรู้ภาษาก็มาจากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านการรู้ภาษา ซึ่งเป็นไปโดยจิตใต้สำนึกและใช้ความรู้สึกเป็นตัวชี้ความถูกต้องของภาษา ใช้หลักการเดียวกับเด็กที่เรียนรู้ภาษาแรกของตนเอง โดยแนวทางที่ใช้ในการสอนก็คือแนวทางการสอนภาษาแบบเรียนรู้ได้โดยธรรมชาติและไม่ใช่เป็นทางการ

2.2.2 แนวคิดทางการสอนตามแบบการเรียนรู้ภาษา

เนื่องจากการสอนตามแบบการเรียนรู้ภาษา เป็นการเรียนรู้แบบเปิดเผยและเป็นทางการ ซึ่งอาจโดยการเรียนการสอนในห้องเรียน และผ่านสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเองก็ได้ อย่างไรก็ตามในการเรียนภาษาส่วนใหญ่ก็มักจะมาจากการเรียนในห้องเรียน ดังนั้นจึงขอเสนอแนวคิดพื้นฐานทางการสอนตามแบบการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียน อันได้แก่ แนวคิดทางด้านจิตวิทยา

แนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์ แนวคิดทางด้านมานุษยวิทยา ดังนี้

1) แนวคิดทางด้านจิตวิทยา แบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎีคือ

1.1) ทฤษฎีสั่งร่ำและการตอบสนอง หรือการเรียนรู้แบบพฤติกรรม ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งร่ำและการตอบสนอง และเมื่อได้รับการเสริมแรงจากการตอบสนองที่ถูกต้องก็จะทำให้การเรียนรู้เพิ่มขึ้น นักจิตวิทยาผู้ที่ให้แนวคิดนี้ได้แก่ Thorndike, Pavlov และ Skinner

1.2) ทฤษฎีความคิดความเข้าใจ หรือบางคนเรียกว่าทฤษฎี Gestalt Theory หรือ Field Theory ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการมองเห็นความสำคัญของปัญหาจนเกิดความเข้าใจ ซึ่งเรียกว่าการหยั่งเห็น การเรียนรู้แบบนี้จะต้องอาศัยกระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียน นักจิตวิทยาผู้ที่ให้แนวคิดนี้ได้แก่ Tolman และ Kohler

2) แนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์ กลุ่มของนักภาษาศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาที่สำคัญแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

2.1) กลุ่มวิเคราะห์โครงสร้าง (Structuralists) เป็นกลุ่มที่สร้างไวยากรณ์แผนใหม่ที่เรียกว่าไวยากรณ์เชิงโครงสร้าง (Structural Grammar) ซึ่งไม่เห็นด้วยกับนักไวยากรณ์แผนโบราณ (Traditional Grammar) ที่พวกเขามองว่าไม่เป็นแบบวิทยาศาสตร์ที่เน้นการท่องกฎไวยากรณ์จนขึ้นใจ ในขณะที่กลุ่มนี้จะเน้นเรื่องโครงสร้างมากกว่าเรื่องคำและเน้นความแตกต่างของภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองโดยใช้วิธีการเปรียบเทียบ และแยกองค์ประกอบของภาษาเป็นเสียง ศัพท์ และโครงสร้าง เน้นรูปแบบมากกว่าความหมาย และมีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มทฤษฎีความสัมพันธ์ของสิ่งร่ำและการตอบสนองซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการฝึก ผู้นำของกลุ่มนี้คือ Fries และ Bloomfield

2.2) กลุ่มไวยากรณ์ปริวรรต (Transformationalists) กลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยกับกลุ่มวิเคราะห์โครงสร้าง เพราะมีความเห็นว่าความหมายสำคัญกว่ารูปแบบและองค์ประกอบของภาษาเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถด้านความคิดในการนำกฎเกณฑ์ที่เรียนรู้ไปใช้ในการสร้างประโยคได้ในหลายรูปแบบ การสอนตามหลักการปริวรรตนี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาประโยคพื้นฐาน (Kernel Sentences) และกฎการปริวรรต (Transformational Rules) ซึ่งเปลี่ยนแปลงประโยคพื้นฐานให้เป็นประโยคที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ผู้นำของกลุ่มนี้คือ Chomsky

2.3) กลุ่มสังคมภาษาศาสตร์ (Sociolinguists) กลุ่มนี้ได้โจมตีกลุ่มไวยากรณ์ปริวรรตว่าไม่สามารถอธิบายการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ และไม่ครอบคลุมถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากภาษา ดังนั้นกลุ่มนี้จึงเน้นเรื่องบทบาทและหน้าที่ในสังคมกับสมรรถภาพในการสื่อสาร

ดังนั้นการเรียนการสอนจึงเน้นหนักในเรื่องไวยากรณ์เชิงสื่อสาร (Communicative Grammar) ทำให้นักวิชาการพูดถึงเรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) มากขึ้น ผู้นำของกลุ่มนี้คือ Hymes และ Halliday

3) แนวคิดทางด้านมานุษยวิทยา แนวโน้มในการเรียนการสอนภาษาในอเมริกาได้แยกออกเป็น 2 แนว คือ แนวที่หนึ่งเน้นในด้านทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาแบบความคิดความเข้าใจ และแนวที่สองก็คือแนวคิดทางด้านมานุษยวิทยาซึ่งจะเน้นความนึกคิดหรือความรู้สึกของผู้เรียนเป็นหลัก โดยเชื่อว่าผู้เรียนภาษาได้ด้นั้นต้องเป็นผู้ที่คิด แสดงความรู้สึกหรือพฤติกรรม ซึ่งมีใช้เพียงแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางด้านสติปัญญาเท่านั้น แต่ต้องขึ้นอยู่กับความรู้สึกของตนเองด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่สัมพันธ์กับความรู้สึก ประสบการณ์ ความจำ ความหวัง ความปรารถนา ความเชื่อ ค่านิยม ความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้นำแนวคิดนี้คือ Carl Rogers

จากแนวคิดทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านจิตวิทยา ภาษาศาสตร์ และมานุษยวิทยา จึงนำไปสู่ทฤษฎีการสอนภาษาตามแบบการเรียนภาษาได้ 4 ทฤษฎี ดังนี้คือ

1. ทฤษฎีพฤติกรรมทางภาษา (Habit Formation Theory) ทฤษฎีนี้ยึดตามแนวคิดทางจิตวิทยาและภาษาศาสตร์ด้านกลุ่มพฤติกรรมนิยมและกลุ่มวิเคราะห์โครงสร้าง หลักการสำคัญคือ

- 1) ภาษาคือคำพูดไม่ใช่เขียน
- 2) ภาษาเป็นพฤติกรรมทางนิสัยอย่างหนึ่ง
- 3) การสอนภาษาต้องให้ผู้เรียนฝึกฝนซ้ำ ๆ จนทำได้เป็นอัตโนมัติ

วิธีการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ ได้แก่ วิธีสอนแบบฟัง-พูด (The Audio-Lingual Method)

2. ทฤษฎีจิตกรรมทางการเรียน (Cognitive-Cord Learning Theory) ทฤษฎีนี้ยึดตามแนวคิดทางจิตวิทยา และภาษาศาสตร์ด้านกลุ่มความคิดความเข้าใจและกลุ่มไวยากรณ์ปริวรรตหลักการสำคัญคือ

- 1) ภาษาเป็นพฤติกรรมที่มีกฎเกณฑ์ควบคุม
- 2) เราสามารถเรียนรู้ภาษาได้เพราะธรรมชาติสร้างเครื่องรับภาษา (Language Acquisition Device) มาให้

3) การสอนภาษาต้องทำให้ผู้เรียนเกิดทั้งความสามารถภายใน (Competence) และความสามารถในด้านการแสดงออก (Performance)

วิธีการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ ได้แก่ วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar Translation Method) วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) และวิธีสอนแบบแนวการสอนทางทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้-ความคิด (Cognitive Code Learning Theory)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงการสื่อสาร (Communicative Learning Theory) ทฤษฎีนี้ยึดตามแนวคิดทางจิตวิทยา และภาษาศาสตร์ด้านกลุ่มความคิดความเข้าใจและกลุ่มสังคมภาษาศาสตร์หลักการสำคัญคือ

- 1) การเรียนภาษาย่อมมีเป้าหมาย

2)ความสามารถในการใช้ประโยคและความคิดอย่างต่อเนื่องทั้งหมดในขณะสื่อสารมีความสำคัญกว่าส่วนประกอบย่อย ๆ ในประโยค

3) กระบวนการของการสื่อสารมีความสำคัญเท่ากับรูปของภาษา

4) การเรียนภาษาเน้นการปฏิบัติ

5) ข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์มิใช่เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดของการสื่อสาร

วิธีการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ ได้แก่ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

4. ทฤษฎีเชิงมานุษยวิทยา (Humanistic Theory) ทฤษฎีนี้ยึดตามแนวคิดทางมานุษยวิทยา หลักการสำคัญคือ

1) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ภาษามีไม่เพียงสื่อสารกับบุคคลอื่นเท่านั้น แต่เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพภายในตัวของตนเอง

2) ภาษาเป็นเครื่องมือของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) วิธีการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ ได้แก่ วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning) วิธีสอนโดยเน้นการปฏิบัติ (Total Physical Response) และวิธีสอนตามแนวชักชวน (Suggestopedia) เป็นต้น สรุปความว่าแนวคิดทางการสอนแบบการเรียนรู้ภาษามาจากแนวคิดการเรียนรู้ด้านการเรียนภาษา โดยผ่านระบบการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและผ่านสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งแนวทางที่ใช้ในการสอนก็คือการผสมผสานกันของแนวคิดของนักจิตวิทยา นักภาษาศาสตร์ และนักมานุษยวิทยา โดยกำหนดเป็นทฤษฎีขึ้นมา 4 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีพฤติกรรมทางภาษา 2) ทฤษฎีจิตกรรมทางการเรียน 3) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงการสื่อสาร และ 4) ทฤษฎีเชิงมานุษยวิทยา

3. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคม ให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมโลก เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดทางด้านการเรียนรู้มีอิทธิพลสำคัญต่อนักการศึกษา และครูผู้สอนในการกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนการสอน สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีแนวคิดสนับสนุนดังนี้

3.1 แนวความคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism or S.R. Associationism)

นักจิตวิทยากลุ่มนี้มีความเชื่อว่า สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การแสดงพฤติกรรมจะมีความถี่มากขึ้นหากได้รับการเสริมแรง

นักทฤษฎีคนสำคัญ คือ Burphus F. Skinner ผู้เป็นเจ้าของความคิดเรื่อง Operant Conditioning และ Teaching Machine โดย Skinner เห็นว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเพราะอาจารย์มักสนใจแต่เรื่องผลการเรียนโดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ บทเรียนสำเร็จรูปจึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีในการจัดการเรียนการสอนเพราะสามารถเสริมแรงได้ทันทีที่นักเรียนสามารถทำงานได้ตามลำพัง รู้สึกเป็นอิสระ รู้จักการพึ่งตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

3.2 แนวความคิดของกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism)

นักจิตวิทยากลุ่มนี้ มองว่า คนทุกคนมีธรรมชาติภายในที่ใฝ่ใจใคร่รู้ใคร่เรียน เพื่อก่อให้เกิดสภาพสมดุล ดังนั้น การที่เด็กได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการและความสนใจของตนเองจะเป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็ก

นักจิตวิทยาคนสำคัญของกลุ่ม คือ Jerome S. Bruner ซึ่งให้ความสนใจอย่างมากกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Discovery ในการจัดการเรียนการสอนถ้าอาจารย์ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็น “โครงสร้าง (Structure)” ของสิ่งที่จะเรียนจะช่วยให้จำสิ่งที่เรียนได้ดี สามารถทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อีกมากมาย อาจารย์ควรตั้งประเด็นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบ ซึ่งอาจเป็นการค้นคว้าตามลำพังหรือเป็นกลุ่ม ซึ่งการให้เด็กค้นคว้าหาคำตอบนั้นไม่เพียงจะฝึกเขาให้มีทักษะในการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่จะเป็นการช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ของตน ซึ่งจะทำให้เขาเป็นนักแก้ปัญหาต่อไปในอนาคต

3.3 แนวความคิดของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism)

นักจิตวิทยากลุ่มนี้คำนึงถึงความเป็นคนของคนที่มีอิสระ สามารถที่จะนำตนเองและพึ่งตนเองได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะทำประโยชน์ให้สังคม มีอิสระเสรีภาพในการเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะไม่ทำให้ผู้อื่นหรือตนเองเดือดร้อน ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มนี้เสนอแนะว่าควรให้เด็กมีสมรรถภาพทั้ง 3 ด้านไปพร้อม ๆ กัน คือ ด้านความรู้ (Cognitive) ด้านเจตคติ (Affective) และด้านทักษะ (Psychomotor) นั่นคือครูควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล มีความชื่นชมหรือมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน และให้ผู้เรียนได้ลงมือหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักจิตวิทยาคนสำคัญต่าง ๆ ในกลุ่มนี้

Abraham H. Maslow ผู้มีความเชื่อว่า หากเราให้อิสระแก่เด็ก เด็กจะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง พ่อแม่และอาจารย์ควรไว้วางใจในตัวเด็ก เปิดโอกาสและช่วยให้เด็กได้เจริญเติบโตต่อไป ไม่ควรควบคุมหรือบงการชีวิตเด็กให้เป็นไปตามที่ต้องการ

Carl R. Rogers ซึ่งได้นำหลักการของ Client – Centred มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนดดยเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนที่ให้ “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” และได้กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ผู้สอนว่า อาจารย์จะต้องเชื่อและศรัทธาในความเป็นมนุษย์ความเชื่อและความไว้วางใจจะช่วยให้บุคคลพัฒนา

ศักยภาพของตน อาจารย์ต้องจริงใจ ไม่เสแสร้ง และต้องพยายามสื่อให้ผู้เรียนทราบถึงความรู้สึกนึกคิดด้านดีที่ครูมีให้เขา รวมทั้งการให้เกียรติผู้เรียนทั้งในแง่ความรู้สึกและความคิดเห็น

Arthur W. Combs ผู้มีความคิดว่าหลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือการช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก งานของอาจารย์ คือ การอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน กระตุ้นให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้ร่วมคิด และเป็นเพื่อนกับผู้เรียน

3.4 แนวความคิดของกลุ่ม Constructivist

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา การศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้ ซึ่งเดิมมุ่งศึกษาจากปัจจัยภายนอกของผู้เรียน ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับอาจารย์ บุคลิกภาพของอาจารย์ การแสดงออก ความกระตือรือร้น และการให้คำชมเชย ได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นการมุ่งศึกษา ปัจจัยภายในของผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมของผู้เรียน มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ความจำ ความสามารถในการจัดกระทำข้อมูล การเสริมแรง ความตั้งใจ และแบบแผนทางปัญญา จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยภายในมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และความรู้เดิมมีส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน ข้อความรู้นี้ไปสอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญา Constructivism ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้ จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม พยายามที่จะนำความเข้าใจ เกี่ยวกับเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) หรือที่เรียกว่า Schema โครงสร้างทางปัญญานี้ประกอบด้วยความหมาย หรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่แต่ละบุคคลมีประสบการณ์ อาจเป็นความเชื่อความเข้าใจ คำอธิบายความรู้ของบุคคลนั้น องค์ประกอบของการเรียนรู้ตามแนวคิดของกลุ่ม Constructivist

3.4.1 ผู้เรียนสร้างความหมายของสิ่งที่ได้พบเห็น โดยใช้กระบวนการทางปัญญา (Cognitive apparatus) ของตน ความหมายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สามารถถ่ายทอดจากครูไปสู่ผู้เรียนได้ แต่จะถูกสร้างขึ้นในสมองของผู้เรียนจากความสัมพันธ์ระหว่างประสาทสัมผัสของผู้เรียนกับโลกภายนอก โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้ ความเข้าใจ ที่มีอยู่เดิมในการคาดคะเน หรือทำนายเหตุการณ์

3.4.2 โครงสร้างทางปัญญา เป็นผลของความพยายามทางความคิด (Mental effort) จัดเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา หากการใช้ความรู้เดิมของผู้เรียนทำนายเหตุการณ์ได้ถูกต้อง จะทำให้โครงสร้างทางปัญญาของเขาคงเดิม และมั่นคงมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าการคาดคะเนไม่ถูกต้องผู้เรียนจะประหลาดใจ สงสัยและคับข้องใจ หรือเป็นสภาวะที่เปียเจต์ (Piaget) เรียกว่าเกิดภาวะไม่สมดุล (disequilibrium) เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างการคาดคะเนและการสังเกตขึ้น ผู้เรียนมีทางเลือก 3 ทาง คือ

- 1) ไม่ปรับความคิดในโครงสร้างทางปัญญาของตน โดยปฏิเสธข้อมูลจากประสาทสัมผัสและหาเหตุผลที่จะหักล้างข้อมูลจากประสาทสัมผัสออกไป จัดเป็นความเฉื่อยชาทางปัญญา (Cognitive inertia)
- 2) ปรับความคิดในโครงสร้างทางปัญญาไปในทางที่การคาดคะเนนั้นเป็นไปตามประสบการณ์หรือการสังเกตมากขึ้น ในลักษณะนี้จะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายขึ้น
- 3) ไม่สนใจที่จะทำความเข้าใจ

3.4.3 โครงสร้างทางปัญญา เปลี่ยนแปลงได้ยาก ถึงแม้จะมีหลักฐานจากการสังเกตที่ขัดแย้งกับโครงสร้างนั้น

โดยสรุป ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่สามารถช่วยผู้เรียนปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลหรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญารขึ้น ซึ่งก็คือสภาวะที่โครงสร้างทางปัญญาเดิมใช้ไม่ได้ ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับประสบการณ์มากขึ้นหรือเกิดโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้นนั่นเอง

ผู้เรียนจะสร้างความคิดหลักอยู่ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเรียนการสอนภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่จะได้จากสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ นอกจากนี้การเรียนรู้ตามแนวคิดของ Constructivism จะเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิบัติ (Active process) ที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล การสอนโดยวิธีบอกเล่าซึ่งจัดเป็นกระบวนการเชิงรับ (Passive process) จะไม่ช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวความคิดหลักมากนัก แต่การบอกเล่าก็จัดเป็นวิธีให้ข้อมูลทางหนึ่งได้

2. ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างขึ้นด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่าง ๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาเป็นเกณฑ์ช่วยการตัดสินใจ

3. ความรู้และความเชื่อของแต่ละคนจะแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็น ซึ่งจะถูกใช้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแนวคิดใหม่

4. ความเข้าใจจะแตกต่างจากความเชื่อโดยสิ้นเชิง และความเชื่อจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างแนวคิดหรือการเรียนรู้

เนื่องจาก Constructivism ไม่มีแนวปฏิบัติหรือวิธีการสอนที่เฉพาะเจาะจง ดังนั้น นักการศึกษา โดยเฉพาะนักวิทยาศาสตร์ศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มแรกที่น่าแนวคิดของ “Constructivism” นี้มาใช้ จึงได้ประยุกต์ใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่มีผู้สอนเสนอไว้แล้ว และพบว่าวิธีการสอนอย่างน้อย 2 วิธีที่เมื่อนำมาใช้ประกอบกันแล้วช่วยให้แนวคิดของ Constructivism ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี วิธีการเรียนการสอนทั้ง 2 วิธีดังกล่าวก็คือ การเรียนรู้ด้วยการสืบค้น (Inquiry) ประกอบกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

สรุปว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ขวนขวายหาวิชาความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองเป็น การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์และเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียนซึ่งช่วย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์และคุณลักษณะครูที่ทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตพึงประสงค์ของสังคม ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีให้สอดคล้องกับความคาดหวังของนักศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ทักษะคตินักศึกษาที่มีต่ออาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เห็นว่าอาจารย์ส่วนหนึ่งยังมีลักษณะยึดมั่นในคำสอนของตนเอง และอาจารย์บางส่วนมีบุคลิกภาพอบอุ่นเป็นกันเองกับนักศึกษา นักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยอาจารย์จะให้ความสำคัญในด้านการสอนและด้านวิชาการ ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาที่ให้ความสำคัญในด้านคุณธรรม ด้านสังคม และด้านการปฏิบัติตนของครูมากกว่า นอกจากนี้ นักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะครูที่จะทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยอาจารย์เห็นว่าคุณลักษณะครูที่จะทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมได้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านวิชาการ ซึ่งต่างกับนักศึกษาที่เห็นว่าควรเป็นครูที่สามารถสร้างความรู้สึกรู้สึกเชื่อมั่นและความมั่นคงทางจิตใจให้กับนักศึกษามากกว่า

ทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นและจัดอันดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านทักษะและเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ และด้านคุณธรรมของครู และเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างสุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาคณะบัญชีชั้นปีที่ 1 - 4 หลักสูตรปกติ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 300 คน และอาจารย์ 18 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงรายด้านระหว่าง 0.83 ถึง 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลในสถิติเบื้องต้น การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูของนักศึกษาและอาจารย์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการจัดอันดับคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูตามความ

คิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์รายด้าน 5 อันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรมของครู ด้านบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านทักษะและเทคนิคการสอน ซึ่งมีค่าความเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า 4.00 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเพศระดับชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของครูโดยรวมและรายด้านสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

วิภาวี เวทวงศ์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน คุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ และเสนอแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินครูดีเด่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3,000 คน ประกอบด้วย บุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการ คณะกรรมการประเมินให้รางวัลครูจาก 6 หน่วยงาน คือคุรุสภา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิสืมา-คุณหญิงเบญจา แสงมะลิ มูลนิธิโทรเพื่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และครูที่ได้รับรางวัลจาก 6 หน่วยงานดังกล่าว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 8 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านผลงานวิชาการ ด้านการพัฒนาตนและช่วยเหลือเพื่อนครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความรักและความศรัทธาต่ออาชีพครู ซึ่งทั้ง 8 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมได้ร้อยละ 58.13 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครูดีเด่นสายงานสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะต้องมีองค์ประกอบของการเป็นครูที่ดี และการเป็นคนดีแล้วยังต้องมีผลงานดีอีกด้วย

สุวรรณา ภัทรเบญจพล และอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ โดยทำการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและอาจารย์ทุกคณะในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เก็บข้อมูลตัวอย่างด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือนกันยายน 2556 แบบสอบถามที่ใช้ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในการศึกษาครั้งนี้พัฒนาโดย สุคนธา ทองบริสุทธิ์ เป็นเครื่องมือที่มีผลการตรวจสอบคุณภาพตามหลักการทั้งความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความแม่นยำในระดับดี (Reliability: Cronbach Alpha Coefficient = 0.97) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูล และเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในแต่ละด้านด้วยสถิติไคร์พารามิเตอร์ MannWhitney U test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 314 คน ให้ความร่วมมือในการตอบ

แบบสอบถามโดยสมัครใจ เป็นนักศึกษา 246 คน คิดเป็นร้อยละ 78.34 และอาจารย์ 68 คน คิดเป็นร้อยละ 21.66 ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์จำแนกตามรายด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการให้คำปรึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครูผู้สอนควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกๆ ด้าน และให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักศึกษากับอาจารย์พบว่า กลุ่มอาจารย์ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านความสามารถในการสอนและคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการเห็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้าน เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่ทำให้อาจารย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ผลการศึกษายังบ่งชี้ว่า มหาวิทยาลัยควรดำเนินการเพื่อพัฒนาบทบาทการให้คำปรึกษาของอาจารย์ให้ชัดเจน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Shishavan, H.B. & Sadeghi, K. (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษโดยอาจารย์และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษชาวอิหร่าน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาได้แก่อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ 59 คนและนักศึกษามหาวิทยาลัย นักเรียนมัธยม และนักเรียนในสถาบันสอนภาษาที่เรียนภาษาอังกฤษจำนวน 215 คน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์สอนภาษาอังกฤษควรจัดการบ้านและให้นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่มในชั้นเรียน นอกจากนั้นอาจารย์ควรเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี มีการวางแผนการสอนที่เป็นระบบและมีการประเมินผลนักเรียนอยู่เป็นระยะ ในส่วนของนักเรียนมีความเห็นว่าอาจารย์ที่ดีควรจะมี ความชำนาญรอบรู้ในภาษาที่สอน มีความรู้ในด้านการสอน และมีการใช้เทคนิคต่างๆ ร่วมกับการสอน นอกจากนั้น อาจารย์ควรมีบุคลิกภาพที่ดีและประพฤติปฏิบัติดีกับนักเรียน

เสาวภา วิชาดี (_____) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพใน 4 ด้าน คือด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของอาจารย์ ด้านทักษะการสอน ด้านทักษะการจัดการและการสื่อสาร รวมทั้งด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้เรียนในมุมมองของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับด้านการจัดการและการสื่อสารเป็นลำดับแรก และจากข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่านักศึกษาที่เรียนอ่อนและเก่งภาษาอังกฤษมีความคิดเห็นตรงกันว่าคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของอาจารย์คือการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี และต้องการให้อาจารย์มีกิจกรรมในชั้นเรียนหรือจัดเตรียมแบบฝึกหัดเสริมให้มากขึ้นเพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนเพิ่มมากขึ้น

Jha, S. K. (2015) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษชาวลิเบีย โดยมุ่งเน้นไปที่คุณลักษณะบางประการที่อาจารย์สอนภาษาอังกฤษชาวลิเบียในระดับอุดมศึกษามองว่าสำคัญ ผลสำรวจพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการที่อาจารย์สอนภาษาอังกฤษชาวลิเบียใน

ระดับอุดมศึกษาบกพร่องมากที่สุดคือ ด้านแรงจูงใจ ด้านกิจกรรมที่ทำร่วมกันในชั้นเรียน ด้านทักษะทางสังคม ด้านความสามารถในการสอน และด้านความชำนาญในการสอน

Park, G-P. & Lee H-W. (2006) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในมุมมองของครูและนักเรียนมัธยมในประเทศเกาหลี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ ครูมัธยม 169 คน และนักเรียน 339 คนโดยศึกษาคุณลักษณะ 3 ด้านได้แก่ ด้านความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ด้านความรู้ในการสอน ด้านทักษะทางสังคม การวิจัยโดยรวมพบว่าครูมัธยมในประเทศเกาหลีมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับสูงที่สุดในด้านความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ในทางกลับกันนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับสูงที่สุดในด้านความรู้ในการสอน นักเรียนที่มีผลการเรียนดีมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนอ่อนในด้านความรู้ในการสอนและด้านทักษะทางสังคม ขณะที่นักเรียนชายมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับนักเรียนหญิงในด้านทักษะทางสังคม

Dincer, A., Goksu A., Takkac A. & Yazici M. (2013) ได้ทำวิจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะหลักของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะทางสังคม ด้านความรู้ในการสอน ด้านความรู้ในวิชาที่สอน และด้านบุคลิกภาพ ยิ่งไปกว่านั้นผลการวิจัยพบว่า อาจารย์สอนภาษาอังกฤษควรมีคุณลักษณะครบทั้ง 4 ด้านในสัดส่วนที่เท่ากันเพื่อการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพ

สรุปความว่าอาจารย์สอนภาษาอังกฤษควรจัดทำกิจกรรมในชั้นเรียนหรือจัดเตรียมแบบฝึกหัดเสริมเพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนมากขึ้น นอกจากนั้นอาจารย์ควรเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี มีการวางแผนการสอนและมีการประเมินผลนักศึกษาอยู่เป็นระยะ และอาจารย์ควรมีความชำนาญในภาษาที่สอน มีความรู้ในด้านการสอน และใช้เทคนิคต่างๆร่วมกับการสอน ยิ่งไปกว่านั้นอาจารย์ควรมีบุคลิกภาพที่ดีและประพฤติปฏิบัติดีกับผู้เรียน

TNI

THAI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,200 คน ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้มีการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 เป็นคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ โดยแบบสอบถามเป็น

แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง
- 2.5 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความคำถาม
- 2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
- 2.7 นำแบบสอบถามไปหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความแต่ละข้อ ผลการหาค่า IOC ได้ค่า IOC 1.00
- 2.8 นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (try-out) กับนักศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จากนั้น นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .87
- 2.9 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบเสร็จแล้วกลับคืน โดยผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษาที่เป็น

กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวด้วยตนเอง จากเป้าหมายการเก็บจำนวน 291 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ ลงรหัสและวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 1-4 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.0 – 1.50	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
 - 3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)
 - 3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)
 - 3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีความมุ่งหมาย ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและ ประเมินผล และด้านวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัย ขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
MD	แทน	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)
S.D. Er.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Deviation Error)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ตอนที่ 4 การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นแสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	156	53.61%
หญิง	135	46.39%
ชั้นปีที่ศึกษา		
ปี 1	169	58.08%
ปี 2	34	11.68%
ปี 3	66	22.68%
ปี 4	22	7.56%
คณะที่ศึกษา		
บริหารธุรกิจ	127	43.64%
วิศวกรรมศาสตร์	119	40.89%
เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	15.46%
รวม	291	100.00%

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 53.61 ที่เหลือเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นเพศหญิง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 46.39

ด้านชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 58.08 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.68 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.68 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.56

ด้านคณะที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64 เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 40.89 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.46

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ โดยแจกแจงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นโดยรวมและรายด้าน

ด้าน	N	Mean	S.D.	ระดับ
ด้านความสามารถในการสอน	291	4.10	0.56	มาก
ด้านบุคลิกภาพ	291	4.50	0.53	มาก
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	291	4.47	0.54	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	291	4.35	0.56	มาก
ด้านวิชาการ	291	4.31	0.57	มาก
รวม	291	4.34	0.48	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.50$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 4.47$) อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.35$) ด้านวิชาการ ($\bar{x} = 4.31$) และด้านความสามารถในการสอน ($\bar{x} = 4.10$) ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านความสามารถในการสอน	N	Mean	S.D.	ระดับ
1. มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน	291	4.23	0.69	มาก
2. มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของ การเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ	291	4.27	0.66	มาก
3. มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา	291	3.91	0.85	มาก
4. มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนที่ทันสมัย มาใช้ในการสอน อยู่เสมอ	291	4.03	0.78	มาก
5. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	291	4.11	0.77	มาก
6. มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ประกอบการสอน	291	3.96	0.88	มาก
7. มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน	291	4.13	0.80	มาก
8. มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	291	4.13	0.75	มาก
9. มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น	291	4.14	0.76	มาก
10. มีการทดสอบและประเมินอย่างเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	291	4.07	0.77	มาก
รวม	291	4.10	0.56	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านความสามารถในการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของ การเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ1. มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน มีค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.91

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านบุคลิกภาพ	N	Mean	S.D.	ระดับ
1. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	291	4.54	0.62	มากที่สุด
2. แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพ วัย โอกาสและสถานที่	291	4.48	0.67	มาก
3. พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นธรรมชาติ	291	4.50	0.65	มาก
4. มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม	291	4.51	0.64	มากที่สุด
5. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง	291	4.55	0.64	มากที่สุด
6. มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส	291	4.61	0.60	มากที่สุด
7. มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน	291	4.51	0.67	มากที่สุด
8. มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่นักศึกษา	291	4.47	0.69	มาก
9. มีการแสดงออกถึงความความเอื้ออาทรในการให้ความรู้ต่อนักศึกษา	291	4.48	0.66	มาก
10. มีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา	291	4.36	0.71	มาก
รวม	291	4.50	0.53	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.50 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส โดยมีค่าเฉลี่ย 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5 มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 10 มีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	N	Mean	S.D.	ระดับ
1. มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในการประเมินผล	291	4.46	0.66	มาก
2. มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง	291	4.44	0.67	มาก
3. รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ	291	4.46	0.68	มาก
4. มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้	291	4.47	0.66	มาก
5. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ร่วมงานอื่นๆ	291	4.51	0.63	มากที่สุด
6. ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	291	4.36	0.72	มาก
7. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา	291	4.56	0.65	มากที่สุด
8. กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง	291	4.36	0.71	มาก
9. ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างผลประโยชน์ต่อตนเอง	291	4.48	0.68	มาก
10. ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง	291	4.57	0.64	มากที่สุด
รวม	291	4.47	0.54	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 10 ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 7 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีสองข้อซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ข้อ 6 ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่าเฉลี่ย 4.36 และข้อ 8 กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.36

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผล	N	Mean	S.D.	ระดับ
1. การวัดผลและประเมินผลกำหนดเกณฑ์ชัดเจนและเหมาะสม	291	4.35	0.65	มาก
2. การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้	291	4.38	0.68	มาก
3. มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้	291	4.45	0.70	มาก
4. ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน	291	4.40	0.71	มาก
5. นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน	291	4.35	0.71	มาก
6. การวัดผลและประเมินผลคำนึงถึงความยากง่ายของบทเรียน	291	4.33	0.70	มาก
7. การวัดผลมีการประเมินพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาประกอบ	291	4.31	0.74	มาก
8. มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ	291	4.25	0.78	มาก
9. การประเมินผลใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มควบคู่กันไป	291	4.29	0.77	มาก
10. การวัดผลและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน	291	4.36	0.68	มาก
รวม	291	4.35	0.56	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 8 มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ย 4.25

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านวิชาการ	N	Mean	S.D.	ระดับ
1. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง	291	4.24	0.73	มาก
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน	291	4.30	0.68	มาก
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน	291	4.33	0.72	มาก
4. มีเอกสารประกอบการสอนในวิชาที่สอน	291	4.27	0.76	มาก
5. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน	291	4.37	0.69	มาก
6. มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน	291	4.38	0.72	มาก
7. จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม	291	4.34	0.75	มาก
8. ให้คำแนะนำแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน	291	4.27	0.75	มาก
9. นำประสบการณ์ด้านวิชาการมาเป็นตัวอย่างประกอบการสอน	291	4.31	0.78	มาก
10. สนใจศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมอยู่เสมอ	291	4.25	0.75	มาก
รวม	291	4.31	0.57	มาก

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านการวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.31 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมา ได้แก่ข้อ 5 มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีค่าเฉลี่ย 4.24

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามเพศ

	ชาย		หญิง	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.
ด้านความสามารถในการสอน	4.08	0.57	4.11	0.56
ด้านบุคลิกภาพ	4.43	0.55	4.58	0.49
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.40	0.55	4.55	0.51
ด้านการวัดและประเมินผล	4.29	0.57	4.41	0.54
ด้านวิชาการ	4.28	0.57	4.34	0.56
รวม	4.30	0.50	4.40	0.46

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนนักศึกษาเพศหญิง พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 4.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

		N	Mean	S.D.
ด้านความสามารถในการสอน	ปี 1	169	4.15	0.57
	ปี 2	34	3.95	0.52
	ปี 3	66	4.11	0.51
	ปี 4	22	3.89	0.64
ด้านบุคลิกภาพ	ปี 1	169	4.54	0.54
	ปี 2	34	4.30	0.50
	ปี 3	66	4.59	0.49
	ปี 4	22	4.29	0.46
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ปี 1	169	4.49	0.55
	ปี 2	34	4.31	0.52
	ปี 3	66	4.52	0.52
	ปี 4	22	4.37	0.46
ด้านการวัดและประเมินผล	ปี 1	169	4.40	0.56
	ปี 2	34	4.23	0.51
	ปี 3	66	4.39	0.52

	ปี 4	22	4.03	0.66
ด้านวิชาการ	ปี 1	169	4.35	0.57
	ปี 2	34	4.13	0.59
	ปี 3	66	4.38	0.47
	ปี 4	22	4.00	0.67

Total

	N	Mean	S.D.
ปี 1	169	4.38	0.50
ปี 2	34	4.18	0.44
ปี 3	66	4.40	0.42
ปี 4	22	4.11	0.50

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 4.18 โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

		N	Mean	S.D.
ด้าน ความสามารถ	บริหารธุรกิจ	127	4.21	0.53
	วิศวกรรมศาสตร์	119	4.03	0.59
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	3.98	0.53
ด้าน บุคลิกภาพ	บริหารธุรกิจ	127	4.61	0.44
	วิศวกรรมศาสตร์	119	4.44	0.57
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	4.36	0.56
ด้านคุณธรรม และจริยธรรม	บริหารธุรกิจ	127	4.58	0.48
	วิศวกรรมศาสตร์	119	4.41	0.58
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	4.33	0.55
ด้านการวัด และ ประเมินผล	บริหารธุรกิจ	127	4.47	0.50
	วิศวกรรมศาสตร์	119	4.29	0.59
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	4.15	0.59
ด้านวิชาการ	บริหารธุรกิจ	127	4.45	0.52
	วิศวกรรมศาสตร์	119	4.23	0.58
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	4.10	0.58

Total

คณะ	N	Mean	S.D.
บริหารธุรกิจ	127	4.46	0.41
วิศวกรรมศาสตร์	119	4.28	0.52
เทคโนโลยีสารสนเทศ	45	4.18	0.50

จากตาราง 10 พบว่า นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.46 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 ส่วนนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง สำหรับความคิดเห็นจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและคณะที่ศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

ด้าน	ชาย		หญิง		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ความสามารถ	4.08	0.57	4.11	0.56	0.45	0.65
บุคลิกภาพ	4.43	0.55	4.58	0.49	2.50	0.01*
คุณธรรม	4.40	0.55	4.55	0.51	2.43	0.02*
การวัดผล	4.29	0.57	4.41	0.54	1.90	0.06
วิชาการ	4.28	0.57	4.34	0.56	0.92	0.36
รวม	4.30	0.50	4.40	0.46	1.84	0.07

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ส่วนด้านคุณธรรม

นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชายเช่นกัน

รายด้านที่เหลือ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านความสามารถ ในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.128	3	.709	2.264	.081
	ภายในกลุ่ม	89.930	287	.313		
	รวม	92.058	290			
ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3.158	3	1.053	3.918	.009*
	ภายในกลุ่ม	77.111	287	.269		
	รวม	80.269	290			
ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.420	3	.473	1.646	.179
	ภายในกลุ่ม	82.525	287	.288		
	รวม	83.945	290			
ด้านการวัดและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.128	3	1.043	3.407	.018*
	ภายในกลุ่ม	87.836	287	.306		
	รวม	90.964	290			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3.891	3	1.297	4.140	.007*
	ภายในกลุ่ม	89.918	287	.313		
	รวม	93.809	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.519	3	.840	3.672	.013*
	ภายในกลุ่ม	65.621	287	.229		
	รวม	68.140	290			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ ส่วนด้านความสามารถในการสอน และด้านคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายคู่ ตามชั้นปีที่ศึกษา

ด้าน			MD	S.D. Er.	P
ความสามารถในการสอน	ปี 1	ปี 2	.19440	.10521	.066
		ปี 3	.03370	.08125	.679
		ปี 4	.26097	.12687	.041
	ปี 2	ปี 1	-.19440	.10521	.066
		ปี 3	-.16070	.11817	.175
		ปี 4	.06658	.15316	.664
	ปี 3	ปี 1	-.03370	.08125	.679
		ปี 2	.16070	.11817	.175
		ปี 4	.22727	.13781	.100
	ปี 4	ปี 1	-.26097	.12687	.041
		ปี 2	-.06658	.15316	.664
		ปี 3	-.22727	.13781	.100
บุคลิกภาพ	ปี 1	ปี 2	.23963	.09743	.015
		ปี 3	-.05271	.07524	.484
		ปี 4	.25032	.11748	.034
	ปี 2	ปี 1	-.23963	.09743	.015
		ปี 3	-.29234	.10942	.008
		ปี 4	.01070	.14183	.940
	ปี 3	ปี 1	.05271	.07524	.484
		ปี 2	.29234	.10942	.008
		ปี 4	.30303	.12761	.018
	ปี 4	ปี 1	-.25032	.11748	.034
		ปี 2	-.01070	.14183	.940
		ปี 3	-.30303	.12761	.018
คุณธรรมและจริยธรรม	ปี 1	ปี 2	.18761	.10079	.064
		ปี 3	-.02924	.07783	.707
		ปี 4	.12531	.12154	.303
	ปี 2	ปี 1	-.18761	.10079	.064
		ปี 3	-.21684	.11320	.056
		ปี 4	-.06230	.14672	.671
	ปี 3	ปี 1	.02924	.07783	.707
		ปี 2	.21684	.11320	.056
		ปี 4	.15455	.13201	.243
	ปี 4	ปี 1	-.12531	.12154	.303

		ปี 2	.06230	.14672	.671
		ปี 3	-.15455	.13201	.243
การวัดและประเมินผล	ปี 1	ปี 2	.16291	.10398	.118
		ปี 3	.00890	.08030	.912
		ปี 4	.36345	.12539	.004
	ปี 2	ปี 1	-.16291	.10398	.118
		ปี 3	-.15401	.11678	.188
		ปี 4	.20053	.15137	.186
	ปี 3	ปี 1	-.00890	.08030	.912
		ปี 2	.15401	.11678	.188
		ปี 4	.35455	.13619	.010
	ปี 4	ปี 1	-.36345	.12539	.004
		ปี 2	-.20053	.15137	.186
		ปี 3	-.35455	.13619	.010
วิชาการ	ปี 1	ปี 2	.21913	.10521	.038
		ปี 3	-.03185	.08125	.695
		ปี 4	.35602	.12687	.005
	ปี 2	ปี 1	-.21913	.10521	.038
		ปี 3	-.25098	.11816	.035
		ปี 4	.13690	.15315	.372
	ปี 3	ปี 1	.03185	.08125	.695
		ปี 2	.25098	.11816	.035
		ปี 4	.38788	.13780	.005
	ปี 4	ปี 1	-.35602	.12687	.005
		ปี 2	-.13690	.15315	.372
		ปี 3	-.38788	.13780	.005
รวม	ปี 1	ปี 2	.20073	.08988	.026
		ปี 3	-.01424	.06941	.838
		ปี 4	.27122	.10838	.013
	ปี 2	ปี 1	-.20073	.08988	.026
		ปี 3	-.21497	.10094	.034
		ปี 4	.07048	.13083	.591
	ปี 3	ปี 1	.01424	.06941	.838
		ปี 2	.21497	.10094	.034
		ปี 4	.28545	.11772	.016
	ปี 4	ปี 1	-.27122	.10838	.013
		ปี 2	-.07048	.13083	.591
		ปี 3	-.28545	.11772	.016

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นโดยภาพรวมพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คู่ที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2
- คู่ที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4
- คู่ที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3
- คู่ที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คู่ที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2
- คู่ที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4
- คู่ที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3
- คู่ที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ด้านการวัดและประเมินผลมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่

- คู่ที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4
- คู่ที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ด้านวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

- คู่ที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2
- คู่ที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4
- คู่ที่ 3 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3
- คู่ที่ 4 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ด้าน		SS	df	MS	F	P
ความสามารถ ในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2.730	2	1.365	4.401	.013
	ภายในกลุ่ม	89.328	288	.310		
	รวม	92.058	290			
บุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2.792	2	1.396	5.190	.006
	ภายในกลุ่ม	77.477	288	.269		
	รวม	80.269	290			
คุณธรรมและ จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.809	2	1.405	4.986	.007
	ภายในกลุ่ม	81.136	288	.282		
	รวม	83.945	290			
การวัดและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.936	2	1.968	6.513	.002
	ภายในกลุ่ม	87.028	288	.302		
	รวม	90.964	290			
วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	5.445	2	2.722	8.873	.000
	ภายในกลุ่ม	88.364	288	.307		
	รวม	93.809	290			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.450	2	1.725	7.680	.001
	ภายในกลุ่ม	64.690	288	.225		
	รวม	68.140	290			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายคู่ ตามคณะที่ศึกษา

ด้าน			MD	S.D. Er.	P
ความสามารถในการสอน	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.17778*	.07105	.013
		เทคโนโลยี	.22996*	.09662	.018
		สารสนเทศ			
	วิศวกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ	-.17778*	.07105	.013
		เทคโนโลยี	.05218	.09746	.593
		สารสนเทศ			
บุคลิกภาพ	เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจ	-.22996*	.09662	.018
		วิศวกรรมศาสตร์	-.05218	.09746	.593
		สารสนเทศ			
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.16748*	.06617	.012
		เทคโนโลยี	.24866*	.08998	.006
		สารสนเทศ			
คุณธรรมและจริยธรรม	วิศวกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ	-.16748*	.06617	.012
		เทคโนโลยี	.08118	.09077	.372
		สารสนเทศ			
	เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจ	-.24866*	.08998	.006
		วิศวกรรมศาสตร์	-.08118	.09077	.372
		สารสนเทศ			
คุณธรรมและจริยธรรม	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.16966*	.06772	.013
		เทคโนโลยี	.24749*	.09208	.008
		สารสนเทศ			
	วิศวกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ	-.16966*	.06772	.013
		เทคโนโลยี	.07783	.09289	.403
		สารสนเทศ			
คุณธรรมและจริยธรรม	เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจ	-.24749*	.09208	.008
		วิศวกรรมศาสตร์	-.07783	.09289	.403

การวัดและ ประเมินผล	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.17365*	.07013	.014
		เทคโนโลยี	.31804*	.09537	.001
		สารสนเทศ			
	วิศวกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ	-.17365*	.07013	.014
		เทคโนโลยี	.14439	.09620	.134
		สารสนเทศ			
วิชาการ	เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจ	-.31804*	.09537	.001
		วิศวกรรมศาสตร์	-.14439	.09620	.134
		สารสนเทศ			
	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.22581*	.07067	.002
		เทคโนโลยี	.35577*	.09609	.000
		สารสนเทศ			
รวม	วิศวกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ	-.22581*	.07067	.002
		เทคโนโลยี	.12995	.09694	.181
		สารสนเทศ			
	เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจ	-.35577*	.09609	.000
		วิศวกรรมศาสตร์	-.12995	.09694	.181
		สารสนเทศ			
รวม	บริหารธุรกิจ	วิศวกรรมศาสตร์	.18288*	.06047	.003
		เทคโนโลยี	.27998*	.08222	.001
		สารสนเทศ			
	วิศวกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ	-.18288*	.06047	.003
		เทคโนโลยี	.09711	.08294	.243
		สารสนเทศ			
รวม	เทคโนโลยี	บริหารธุรกิจ	-.27998*	.08222	.001
		วิศวกรรมศาสตร์	-.09711	.08294	.243

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกเป็นรายคู่ ตามคณะที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ คู่ที่ 1 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคู่ที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ นักศึกษาที่เรียนคณะที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ เช่นกัน ได้แก่ คู่ที่ 1 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคู่ที่ 2 ได้แก่ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ในตอนท้ายของแบบสอบถามสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้เว้นช่องว่างไว้เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น นอกเหนือจากที่ได้ตอบแล้วในแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เพื่อเป็นการเพิ่มพูนในส่วนเนื้อหาของแบบสอบถามให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเอาเนื้อหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักศึกษามานำเสนอ ดังนี้

ตาราง 16 ค่าความถี่ ร้อยละของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	จำนวนผู้ตอบ	ความถี่	ร้อยละ
ความคิดเห็น	72		41.62
1. มีความเป็นกันเองและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา		58	33.54
2. มีความตื่นตัว มีชีวิตชีวาในการสอน		7	4.04
3. มีบุคลิกภาพดีและแต่งกายเหมาะสม		7	4.04
ข้อเสนอแนะ	101		58.38
4. ควรอธิบายเนื้อหาในบทเรียนอย่างชัดเจน		40	23.12
5. ควรมีกิจกรรมหลากหลายในชั้นเรียน		19	10.98
6. ควรเตรียมการสอนก่อนมาสอนในชั้นเรียน		12	6.94
7. ควรพูดภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว		10	5.78
8. ควรจะทบทวนบทเรียนให้กับนักศึกษาเป็นระยะ		9	5.20
9. ควรมีสื่อการสอนที่หลากหลายในชั้นเรียน		9	5.20
10. ควรมีความกระตือรือร้นในชั้นเรียน		2	1.16

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดลำดับความถี่ (Frequency) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ พบว่า นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 173 คน โดยแบ่งเป็นความคิดเห็น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 41.62 และข้อเสนอแนะ 101 คน คิดเป็นร้อยละ 58.38

นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า อาจารย์มีความเป็นกันเองและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 33.54 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์มีความตื่นตัว มีชีวิตชีวาในการสอน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.04 และอาจารย์มีบุคลิกภาพดีและแต่งกายเหมาะสมจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.04 เช่นกัน

ด้านข้อเสนอแนะ นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอว่า อาจารย์ควรอธิบายเนื้อหาในบทเรียนอย่างชัดเจน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์ควรมีกิจกรรมหลากหลายในชั้นเรียน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.98 และน้อยที่สุด คืออาจารย์ควรมีความกระตือรือร้นในชั้นเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ในด้านความสามารถในการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและ จริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในความคิดเห็นของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปี การศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,200 คน ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นได้มีการจัดการ เรียนการสอนนักศึกษาจำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะ เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ภาค การศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 291 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 เป็นคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสอน ด้าน บุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการวัดและประเมินผลและด้านวิชาการ โดยแบบสอบถามเป็น แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ 2 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาสถาบัน เทคโนโลยีไทย - ญี่ปุ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่นักศึกษา ตอบเสร็จแล้วกลับคืน โดยผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวด้วยตนเอง จากเป้าหมายการเก็บจำนวน 291 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวน แบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือก เฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ ลงรหัสและวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลที่วิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหา ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA: F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ สรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 53.61 ที่เหลือเป็นนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นเพศหญิง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 46.39 ด้านชั้นปีที่ศึกษา ส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 58.08 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.68 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.68 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.56 ด้านคณะที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64 เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 40.89 และน้อยที่สุด เป็นนักศึกษาที่ศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.46

2. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.50$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{x} = 4.47$) อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.35$) ด้านวิชาการ ($\bar{x} = 4.31$) และด้านความสามารถในการสอน ($\bar{x} = 4.10$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 และเมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 2 มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของ การเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ข้อ 1 มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน มีค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.91

2.2 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.50 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส โดยมีค่าเฉลี่ย 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5 มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 10 มีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่ารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 10 ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ข้อ 7 มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีสองข้อซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ได้แก่ ข้อ 6 ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ มีค่าเฉลี่ย 4.36 และข้อ 8 กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 4.36

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.45 รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 8 มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ย 4.25

2.5 ด้านวิชาการ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.31 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน โดยมี

ค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมา ได้แก่ข้อ 5 มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37 ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีค่าเฉลี่ย 4.24

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และคณะที่ศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามเพศพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาเพศชาย และนักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ส่วนด้านคุณธรรม นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่านักศึกษาเพศชายเช่นกัน รายด้านที่เหลือ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านวิชาการ ส่วนด้านความสามารถในการสอน และด้านคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น จำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่าโดยภาพรวม นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้ว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น สรุปได้ดังนี้

นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 173 คน โดยแบ่งเป็นความคิดเห็น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 41.62 และข้อเสนอแนะ 101 คน คิดเป็นร้อยละ 58.38

นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า อาจารย์มีความเป็นกันเองและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 33.54 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์มีความตื่นตัว มีชีวิตชีวาในการสอน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.04 และอาจารย์มีบุคลิกภาพดีและแต่งกายเหมาะสมจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.04 เช่นกัน

ด้านข้อเสนอแนะ นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอว่า อาจารย์ควรอธิบายเนื้อหาในบทเรียนอย่างชัดเจน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12 รองลงมา ได้แก่ อาจารย์ควรมีกิจกรรมหลากหลายในชั้นเรียน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.98 และน้อยที่สุด คืออาจารย์ควรมีความกระตือรือร้นในชั้นเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.16

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

จากผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธีวันภูมิ (2555) และ สุวรรณภา ภัทรเบญจพล และอนุวัฒน์ วัฒนพิชญากุล (2557) ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านความสามารถในการสอน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมเป็นระบบ การทดสอบเป็นระยะ ทำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวรินทร์ จันทนภักฐะ (2536 : 12 - 14) ที่กล่าวไว้ว่าอาจารย์ควรกระตุ้น ถ่ายทอด เน้นแนว หรือหาวิธีการให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ มีการทดสอบได้อย่างชัดเจน ปฏิบัติจริงเตรียมการสอนอย่างดีทุกครั้ง รู้จักใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี ขยันตั้งใจสอน ช่วยเหลือและใส่ใจนักเรียนที่อ่อน สอดแทรกการอบรมจรรยาบรรณในขณะสอนโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียน เสนอบทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนให้เป็นที่สนใจของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกในขณะที่กำลังเรียน มีเทคนิควิธีการวินิจฉัยและสอนอย่างเหมาะสม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชีชาวัน และซาเดฮิ (Shishavan & Sadeghi, 2009) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษของอาจารย์และนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษชาวอิหร่านนั้น อาจารย์ควรที่จะเตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีการวางแผนการสอนที่เป็นระบบและมีการประเมินผลนักเรียนอยู่เป็นระยะ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2530 : 44 - 49) มี

ความเห็นว่ อาจารย์ที่ดคีควรมีเทคนิควิธีและความสามารถในการสอน หรือการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาในการถ่ายทอด มีความเอาใจใส่ และสามารถสอนให้นักศึกษานำวิชาความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมและประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา เช่น ขยัน รักษาระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย อินทรประวัตติ (2523 : 32 - 33) ที่กล่าวว่าอาจารย์ต้องพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมและสร้างบรรยากาศให้เป็นประชาธิปไตย วิเชียร อชิโนบุญวัฒน์ (2525 : 16 - 20) ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา กล่าวคือ อาจารย์จะต้องเป็นคนดีมีความประพฤติเรียบร้อย หรือนักศึกษาสามารถเอาเป็นแบบอย่างได้ พึงมีค่านิยมที่ดี เป็นต้นว่า ขยัน ประหยัด และเก็บออม มีความรับผิดชอบ เป็นผู้รักษาระเบียบวินัยและกฎหมาย ปฏิบัติตนตามคุณธรรมของศาสนา มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์มีคุณธรรมนำชีวิต ประพฤติตนดีงามเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ส่งเสริมให้นักศึกษามีความประพฤติดี มีเมตตา กรุณา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ ชุ่มเมืองปัก (2528 : 2 - 4) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมสูง มีความละเอียดต่อการประพฤติไม่ดีงาม มีความอดทน เสียสละ มีความเมตตา กรุณา มีความกตัญญู มีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร (2523 : 40 - 43) ได้กล่าวเช่นกันว่า อาจารย์จะต้องรับฟังและเคารพเหตุผลของผู้อื่น มีความยุติธรรม เสียสละ ตัดสินนักศึกษาด้วยเหตุและผล ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมอาชีพด้วยกัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับโอกาส สถานที่ เข้ากับชนได้ทุกชั้น วรณะ ส่งเสริมให้นักศึกษามีความเมตตา กรุณา อดทน ซื่อสัตย์และสุภาพอ่อนโยน

4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์มีการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่เป็นระยะ และมีรูปแบบวิธีการวัดผลที่หลากหลายซึ่งเป็นผลให้นักศึกษามีความตื่นตัวกระตือรือร้นอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสมัย บัวอุไร (2542 : 81) ซึ่งกล่าวว่าอาจารย์ควรใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนหลาย ๆ รูปแบบ ควรมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ๆ และควรมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนแบบอิงเกณฑ์ - อิงกลุ่มควบคู่กันไป งานวิจัยของสมศักดิ์ สรสินธุ์ (2540 : 83) กล่าวว่า อาจารย์ควรจัดให้มีการทดสอบบ่อย ๆ ครั้ง เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น อาจารย์ควรมีการติดตามผลและประเมินผลทั้งของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เพื่อพัฒนาการ

เรียนการสอน ควรมีการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาเพื่อให้เกิดความตื่นตัว การวัดผลและประเมินผลควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน

5. ด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะอาจารย์มีความรู้ในรายวิชาที่สอนอย่างเพียงพอ และมีความชำนาญรอบรู้ในภาษาที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร อชิโนบุญวัฒน์ (2525 : 16 - 20) ซึ่งกล่าวไว้ว่า อาจารย์จะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนนักเรียนอย่างลึกซึ้ง งานวิจัยของริเรื่องรอง รัตนวิไลสกุล (2545: บทคัดย่อ)ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่จะทำให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมในด้านวิชาการ และงานวิจัยของโฮมา บาไบ ชีชาวัน (2009)ได้กล่าวไว้ว่า อาจารย์ที่ดีควรจะมี ความชำนาญรอบรู้ในภาษาที่สอนและมีความรู้ในการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากผลวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ด้านความสามารถในการสอน ในรายชื่อที่ต่ำสุดคือ มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษควรจะต้องมีการวัดผลประเมินผลก่อนการเรียนในทุกรายวิชาเพื่อที่จะได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาทั้งก่อนและหลังเรียนและได้รู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ก่อนเรียนซึ่งอาจารย์สามารถปรับการสอนให้เหมาะกับระดับความรู้ของนักศึกษาเพื่อให้ได้การสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ อาจารย์มีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา ดังนั้น อาจารย์ชาวไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติควรมีการประชุม ปรึกษาหารือหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เทคนิคการสอนต่างๆ ให้มากขึ้นเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อบทเรียนระหว่างอาจารย์ชาวไทยกับอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อประโยชน์ในการเรียนของนักศึกษา

1.3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ในรายชื่อที่ต่ำที่สุด 2 ข้อคือ ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือและการกล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง ในด้านของการประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาจะเน้นการ

สอนในด้านการนำภาษาอังกฤษไปใช้งานซึ่งจะเน้นไปในการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะรวมถึงการสอน ไวยากรณ์และคำศัพท์ด้วย จึงไม่ได้ลงถึงรายละเอียดในการสอนด้านศาสนา ดังนั้น อาจารย์ควรมีการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและความสำคัญของศาสนาในการสอนด้วย ในด้านการกล่าวตักเตือน นักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้องนั้น อาจารย์ควรมีวิธีตักเตือนนักศึกษาที่นุ่มนวลแต่ ชัดเจน ควรดูจังหวะและโอกาสที่เหมาะสมเพื่อจะตักเตือนและอบรมนักศึกษาโดยที่นักศึกษาไม่รู้สึกลอายหรือ เสียหน้าและมีกำลังใจที่จะปรับปรุงตนเองในโอกาสต่อไป

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ ดังนั้น อาจารย์ ควรประเมินผลความเข้าใจบทเรียนของนักศึกษาอยู่เป็นระยะๆ เพื่อจะได้ทราบความคืบหน้าของนักศึกษา ถ้า พบว่าเนื้อเรื่องในบทเรียนใดที่นักศึกษาไม่เข้าใจ อาจารย์จะได้สามารถทบทวนเพิ่มเติมให้นักศึกษาได้

1.5 ด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ สอนภาษาอังกฤษ ในรายชื่อที่ต่ำที่สุดคือ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น อาจารย์ ควรหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่สอนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยถึงปัญหาในการเรียนของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ ของ นักศึกษาทุกคณะและทุกชั้นปี

TNI

NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2532, สิงหาคม). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. *สารพัฒนาหลักสูตร*. 8(89): 41-43.
- กองการเจ้าหน้าที่ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (2543). *เกณฑ์การประเมินครูเพื่อรับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ "ครูสุคดี" ประจำปีการศึกษา 2542*. บันทึกข้อความ 20 มีนาคม 2543.
- กองมาตรฐานวิชาชีพครู กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). *รายงานการวิจัย กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการผลิตครู*. กรุงเทพฯ: กองมาตรฐานการผลิตครู สำนักงานเลขาธิการ ศรช.
- กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2535) *รายงานการวิจัย การศึกษาพฤติกรรมของครูในอุดมคติ ผู้เรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรพรรดิ วัฒนา. (2543). "ใบประกอบใบอนุญาตประกอบอาชีพครู". *วิทยากร*. (พฤษภาคม 2543): 6-9.
- จุฑา บุรีภักดี. (2533) *เอกสารประกอบการสอนวิชา มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- จุฬารณ โสตะ. (2542). *คุณค่าของความฉลาดด้านอารมณ์*. วารสารศูนย์บริการวิชาการ. (กรกฎาคม-กันยายน 2543): 20-24.
- แจ่มจันทร์ กุลวิจิตร. (2532). *พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2525). *ทักษะและเทคนิคการสอน : ศึกษา 435*. กรุงเทพฯ: พิกัดอักษร.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. (2523). *วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค*. พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ชานนท์ เสาเกลียว. (2552). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษา ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนไทย บริหารธุรกิจและพาณิชย์การ*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุมพล ศรีทองพล. (2544). *ครูกับการจัดกระบวนการเรียนรู้*. วารสารข้าราชการครู. (เมษายน-พฤษภาคม 2544): 31-34.
- พัชรพร รัตนโรภาส (2553). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- ถวิล มาตรเลียม. (2542). *คุณภาพครูกับคุณภาพการสอน*. วารสารวิชาการ. (เมษายน 2542): 2-8.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). *ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา*. การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. (กรกฎาคม 2542 – มิถุนายน 2543): 8-9.
- ทวีป อภิลิทธิ. (2524, กรกฎาคม-กันยายน). ภารกิจของครู อาจารย์ กับการสอน. *วิทยาจารย์*. 79(3): 7-10.
- ทวีร์สมิ์ ธนาคม. (2543). *ครูผู้ทรงศาสตร์*. สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แคมมณี. (2544). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทัศนีย์ สงวนสัตย์. (2532, สิงหาคม). การเรียนการสอนที่พึงประสงค์. *สารพัฒนาหลักสูตร*. 8(89): 41-43.
- ทัศนีย์นารถ ลิ้มสุทธิวันภูมิ. (2555) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, *สุทธิปริทัศน์*, 26(78), 143 – 166.
- ธีรยุทธ์ เสนีย์ ณ อยุธยา. (2517). *การฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา วิชาฟังและพูดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). *ความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์.
- นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล . (2539). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาสายบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร 2539 . (ปริญญาานิพนธ์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ชมรมเด็กผู้ทรงลิขสิทธิ์.
- ประภาพรณ สุวรรณสุข. (2534). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการระบบการเรียนการสอน Learning-Teaching System หน่วยที่ 11-15. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- เปลื้อง ณ นคร. (2525). *พจนะ – สารานุกรม ฉบับทันสมัย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2543). *ยุทธวิธีการสอน และการศึกษาของผู้เรียนวัยรุ่น*. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์. (พฤษภาคม-สิงหาคม): 84-93.
- พะยอม แก้วกำเนิด. (2531). *บันทึกการนิเทศการศึกษา 2531 กรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.

- เพิ่มรุธ บุปผามาตะนัง. (2543). *ครูไทยในสหัสวรรษใหม่*. วารสารข้าราชการครู. (กุมภาพันธ์-มีนาคม 2543): 43-46.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2542). *ความรู้คู่คุณธรรม รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง เสนีย์ มีทรัพย์. 2522. ,คุณธรรมนิยมในทศวรรษของท่านพุทธทาสภิกขุ'. วารสารครุศาสตร์. 9 (มีนาคม – เมษายน 2522): 29-35.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โอเอส พรินติ้งเฮาส์.
- เยาวรินทร์ จันทน์ภูษะ. (2534). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครูในระดับมัธยมศึกษา*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล และเดือนจิตต์ จิตต์อารี. (2538). *หลักการศึกษ*. กรุงเทพฯ. บริษัทที.พี.พริน จำกัด
- รัชนี้ ลาขโรจน์. (2532). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพ หน่วยที่8-15. สาขาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ริเรืองรอง รัตนวิไลสกุล. (2545). *การศึกษาคุณลักษณะครูพึงประสงค์ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. *วารสารวิจัยและพัฒนา มจร*, 25(2), 149-165.
- รุ่งทิวา จักรกร. (2527). *วิธีสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- โรม สุธเสน. (2543). *คู่มือพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิภาวี เวทวงศ์. (2545). “การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของครูดีเด่นสายงานการสอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- วิจิตร อาวะกุล. (2536). *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : บริษัทโอ.เอ.พรินติ้ง จำกัด.
- วีระ ตันตระกูลว บุญทรง สังข์ทอง; และอุบล เล่นวารี. (2532). *คู่มือสอบบรรจุครูอาจารย์ระดับ 1-2-3 ฉบับสมบูรณ์ ปรับปรุงใหม่ 2532*. กรุงเทพฯ: อุดมศึกษา.
- วิไลพร ธนสุวรรณ. *การสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างปีการศึกษา 2536-2546*. การวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- ศรีสมร พุ่มสะอาด. (2530). *การศึกษาคุณภาพครูประถมศึกษ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลีปนพนธ์ เกตุทัต; และคนอื่นๆ. (2518). *การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- สุชาติ ชนะจิตร. (2536). *จรรยาบรรณอาจารย์ และจรรยาบรรณวิชาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา มาศดิตถ์. (2532, กุมภาพันธ์-มีนาคม). ครูที่สังคมพึงประสงค์. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 23(3): 16.
- สุรินทร์ สรศิริ. (2523, มิถุนายน). หลักการศึกษา. *มิตรครู*. 22(12): 37-43.
- สุวรรณ ภัทรเบญจพล และอนันต์ วัฒนพิชญากุล. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *ว.เภสัชศาสตร์อีสาน*, 9, 127.
- สุวัฒน์ มุทเมธา. (2523). *การเรียนรู้การสอนปัจจัย (ศึกษา 332)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2543). “ครูของแผ่นดิน องค์ภูมิคุ้มกันการศึกษาไทย”. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*. 12 (พฤศจิกายน 2542-มีนาคม 2543): 3-11.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *ธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา. อ้างถึงพุทธทาสภิกขุ. 2527. คำบรรยายคุณธรรมของครู 12 กันยายน 2527.
- สำนักงานคณะกรรมการครู. (2525). *จรรยาและวินัยข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา . (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2521). *มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สวนสุนันทา.
- อารี พันธุ์มณี. (2543). *ครู:บุคลิกภาพที่สร้างสรรค์*. การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. (กรกฎาคม 2542-มิถุนายน 2543): 25-29.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2522). *ครูวาทะ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- Christensen, M.C. (1999). ,The Favorite Teacher: A Qualitative Inquiry into What Constitutes Exemplary Teaching'. *International Dissertation Abstracts*. In UMI Co. 1999. Pacific Lutheran University. AAC 1395860.
- Day, C. (1999). *Developing Teacher:The Challenges of Lifelong Learning*. London: Falmer Press.

- Dincer, A., Goksu A., Takkac A. & Yazici M. (2013). Common Characteristics of an Effective English Language Teacher. *Educational Research Association The International Journal of Educational Researchers* 2013, 4(3), pp. 1-8.
- Gilbert, Hignet. (1951). *The Art to Teaching*. London: Methuen Co.Ltd.
- Hemming, H.E. (1997). ,The Teacher's Role in Facilitating Critical Thinking About Social Issues'. *International Dissertation Abstracts*. In UMI Co. 1998. Dalhousie University. AAC NQ24746.
- Jha, S. K. (2015). Exploring Desirable Characteristics for Libyan ELT Practitioners. *Journal of English Language and Literature (JOELL)*, 2(1), 2015.
- Kerry, Trevor. (1986). *Invitation to Teaching*. New York: Basil Blackwell Inc.
- Krashen, Stephen D. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Great Britain: A Wheaton & Co. Ltd., 1982.
- Krashen, Stephen D. *The Input Hypothesis : Issues and Implications*. New York: Longman, 1985.
- Lamb, D.M. (1998). ,Iowa Elementary Principals' Perception Regarding the Importance and Assessability of First-Year Teacher' Essential Skills and Competencies'. *International Dissertation Abstracts*. In UMI Co. 1998. University Of South Dakota. AAC 9828276.
- Leblanc, R. (1998) ,Good Teaching: The Top Ten Requirements'. Teaching Tips Index. Available <http://www.hcc.hawaii.edu/intranet/committees/Fac Dev com/ Index.html>, September 19, 2000.
- Park, G-P. & Lee H-W. (2006). The Characteristics of Effective English Teachers As Perceived by High School Teachers and Students in Korea. *Asia Pacific Education Review* 2006, 7(2), pp. 236-248.
- Samuels-Rosoff, J.F. (1998). ,A Development and Validation Study of Best School Experience Scale'. *International Dissertation Abstracts*. In UMI Co. 1999. Temple University. AAC 9838532.

Shishavan, H.B. & Sadeghi, K. (2009). Characteristics of an Effective English Language Teacher as Perceived by Iranian Teachers and Learners of English. *English Language Teaching*, 2(4), December 2009.

Sizer, T.R. and F.Dean. (1998). ,Good Teaching'. Teaching Tips Index. Available [http://www.hcc.hawaii.edu/intranet/committees/Fac Dev com/index.html](http://www.hcc.hawaii.edu/intranet/committees/Fac%20Dev%20com/index.html) , September 19, 2000.

Wichadee, S. (2010). Characteristics of Effective English Language Teachers: The Perspectives of Bangkok University Students. *BU Academic Review*, 9(1), January – June 2010.

ภาคผนวก

TNI

ภาคผนวก ก

เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

TNI

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
1771/1 ถนนพัฒนาการ
สวนหลวง กรุงเทพมหานคร
10250

8 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมทรง สุภาพ

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

ด้วย ดิฉัน นางสาวกรทิพย์ รัตนภุมมะ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น”

จึงได้พิจารณาเห็นว่า ดร.สมทรง สุภาพ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ประจำกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

TNI
ขอแสดงความนับถือ

(กรทิพย์ รัตนภุมมะ)

อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
1771/1 ถนนพัฒนาการ
สวนหลวง กรุงเทพมหานคร
10250

8 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิภาณี เพ็งเนตร

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

ด้วย ดิฉัน นางสาวกรทิพย์ รัตนภุมมะ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น”

จึงได้พิจารณาเห็นว่า ดร.วิภาณี เพ็งเนตร อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

TNI

ขอแสดงความนับถือ

(กรทิพย์ รัตนภุมมะ)

อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
1771/1 ถนนพัฒนาการ
สวนหลวง กรุงเทพมหานคร
10250

8 ธันวาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เขียรชนะ
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

ด้วย ดิฉัน นางสาวกรทิพย์ รัตนภุมมะ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเพื่อ
ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ปีงบประมาณ 2557 เรื่อง “คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น”

จึงได้พิจารณาเห็นว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เขียรชนะ ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้
ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

TNI
ขอแสดงความนับถือ

(กรทิพย์ รัตนภุมมะ)

อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ
สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนาเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

TNI

แบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

คำชี้แจง

- ★โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ อย่างครบถ้วนทุกข้อ และตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใดทั้งสิ้น
- ★โปรดตอบคำถามทุกข้ออย่างสมบูรณ์ อย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้ มิฉะนั้น ข้อมูลที่ได้รับ จะเสียหายหมด

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเติมใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ ที่กำหนดให้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ชั้นปีที่ศึกษา ☐ ปีที่ 1 ☐ ปีที่ 2 ☐ ปีที่ 3 ☐ ปีที่ 4
3. คณะที่ศึกษา ☐ บริหารธุรกิจ ☐ วิศวกรรมศาสตร์ ☐ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอนที่ 2 ด้านความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาต่อสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง □ ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านความสามารถในการสอน					
1. มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน					
2. มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ					
3. มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา					
4. มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนที่ทันสมัย มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ					
5. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ					
6. มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาประกอบการสอน					
7. มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน					
8. มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
9. มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น					
10. มีการทดสอบและประเมินอย่างเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านบุคลิกภาพ					
1. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
2. แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพ วัย โอกาสและสถานที่					
3. พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นธรรมชาติ					
4. มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม					
5. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง					
6. มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส					
7. มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน					
8. มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่นักศึกษา					
9. มีการแสดงออกถึงความความเอื้ออาทรในการให้ความรู้ต่อนักศึกษา					
10. มีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา					
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม					
1. มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในการประเมินผล					
2. มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง					
3. รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ					
4. มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้					
5. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ร่วมงานอื่นๆ					
6. ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ					
7. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา					
8. กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง					
9. ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างผลประโยชน์ต่อตนเอง					
10. ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง					

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
	5	4	3	2	1
ด้านการวัดและประเมินผล					
1. การวัดผลและประเมินผลกำหนดเกณฑ์ชัดเจนและเหมาะสม					
2. การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้					
3. มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้					
4. ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน					
5. นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน					
6. การวัดผลและประเมินผลคำนึงถึงความยากง่ายของบทเรียน					
7. การวัดผลมีการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาประกอบ					
8. มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ					
9. การประเมินผลใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มควบคู่กันไป					
10. การวัดผลและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน					
ด้านวิชาการ					
1. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง					
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน					
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน					
4. มีเอกสารประกอบการสอนในวิชาที่สอน					
5. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน					
6. มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน					
7. จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม					
8. ให้คำแนะนำแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน					
9. นำประสบการณ์ด้านวิชาการมาเป็นตัวอย่างประกอบการสอน					
10. สนใจศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมอยู่เสมอ					

ตอนที่ 3

ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

· ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่พึงประสงค์

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

TNI

ตาราง 17 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.870	50

จากตาราง 17 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .87

แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.สมทรง สุภาพ อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ ประจำกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. ดร. วิภาณี เพ็งเนตร อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เขียรชนะ ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

คำชี้แจง: แบบประเมินการหาค่าความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งข้อคำถามแบ่งออกเป็น 5 ด้านๆ ละ 10 ข้อ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านความสามารถในการสอน

ด้านที่ 2 ด้านบุคลิกภาพ

ด้านที่ 3 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผล

ด้านที่ 5 ด้านวิชาการ

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างความคิดเห็นของข้อคำถามที่กำหนดให้ โดยมีค่าระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

+1 = แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

-1 = แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
	+1	0	-1
ด้านความสามารถในการสอน			
1. มีการเตรียมการสอนก่อนเข้าสอน			
2. มีการชี้แจงแผนการเรียนรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ			
3. มีการวัดผลการเรียนรู้ก่อนทำการสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา			
4. มีการนำเทคนิคการเรียนการสอนที่ทันสมัย มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ			
5. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ			
6. มีการนำสื่อการสอนต่างๆ ที่น่าสนใจมาใช้ประกอบการสอน			
7. มีการสรุปเนื้อหาของบทเรียนทุกครั้งเพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียน			
8. มีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง			
9. มีการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น			
10. มีการทดสอบและประเมินอย่างเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อทำให้นักศึกษามีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น			
ด้านบุคลิกภาพ			
1. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา			
2. แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพ วิทยาลัย โอกาสและสถานที่			
3. พูดจาชัดเจน ถูกต้องเป็นธรรมชาติ			
4. มีมารยาทและวางตัวได้อย่างเหมาะสม			
5. มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง			
6. มีอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส			
7. มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสอน			
8. มีการแสดงออกถึงความเอาใจใส่นักศึกษา			
9. มีการแสดงออกถึงความความเอื้ออาทรในการให้ความรู้ต่อนักศึกษา			
10. มีการแสดงออกถึงความร่วมมือกับเพื่อนอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในการแลกเปลี่ยนความรู้และอบรมสั่งสอนนักศึกษา			
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม			
1. มีความยุติธรรมต่อนักศึกษาในการประเมินผล			

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
	+1	0	-1
2. มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วน ไม่บกพร่อง			
3. รักษาชื่อเสียง มีความรักและศรัทธาในอาชีพอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ			
4. มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้			
5. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ร่วมงานอื่นๆ			
6.ประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ			
7. มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักศึกษา			
8. กล่าวตักเตือนนักศึกษาเมื่อเห็นว่านักศึกษามีความประพฤติไม่ถูกต้อง			
9. ไม่ใช้เวลาในการสอนไปทำกิจกรรมอื่นที่สร้างผลประโยชน์ต่อตนเอง			
10. ไม่นำผลงานคนอื่นมาเป็นผลงานของตนเอง			
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. การวัดผลและประเมินผลกำหนดเกณฑ์ชัดเจนและเหมาะสม			
2. การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้ตกลงไว้			
3. มีความยุติธรรมโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการวัดผลได้			
4. ข้อสอบที่ใช้วัดผลมีความเหมาะสมและตรงกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่สอน			
5. นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน			
6. การวัดผลและประเมินผลคำนึงถึงความยากง่ายของบทเรียน			
7. การวัดผลมีการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาประกอบ			
8. มีการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะ			
9. การประเมินผลใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มควบคู่กันไป			
10. การวัดผลและประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน			
ด้านวิชาการ			
1. มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง			
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ขอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน			
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาในวิชาที่สอนได้ชัดเจน			
4. มีเอกสารประกอบการสอนในวิชาที่สอน			

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
	+1	0	-1
5. มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน			
6. มีการจัดทำแผนและวางแผนในการสอน			
7. จัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอนได้อย่างเหมาะสม			
8. ให้คำแนะนำแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน			
9. นำประสบการณ์ด้านวิชาการมาเป็นตัวอย่างประกอบการสอน			
10. สนใจศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมอยู่เสมอ			

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

()

TNI

TAH - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC

TNI

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่า IOC ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ด้านความสามารถในการสอน						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านบุคลิกภาพ						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ด้านวิชาการ						
ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
ประวัติย่อผู้วิจัย

TNI

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	กรทิพย์ รัตนภุมมะ
วัน เดือน ปีเกิด	10 ธันวาคม 2520
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	2004/22 ถนน ประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กทม. 10400
สถานที่ทำงาน	1771/1 สำนักวิชาพื้นฐานและภาษา สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250 โทร. 02-7632600
ตำแหน่งงาน	อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ
ประวัติการศึกษา	• ศศ.บ. (ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ • M.A. - ELT, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

TNII

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล

บัณฑิต อนุญาหงษ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

11/287 ลุมพินีวิลล์รามคำแหง44 ซอยรามคำแหง44

ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

สถานที่ทำงาน

สถาบันเทคโนโลยีไทย – ญี่ปุ่น

1771/1 ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

ตำแหน่งงาน

อาจารย์ประจำแผนกภาษาอังกฤษ

ประวัติการศึกษา

พธ.บ (ภาษาอังกฤษ เกียรตินิยมอันดับ2) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

-ราชวิทยาลัย

ศษ.ม (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัยศิลปากร

กศ.ม (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร

TNI

TAHITI - NICHI INSTITUTE OF TECHNOLOGY